

N á v r h

ZÁKON

ze dne 2022,

kterým se mění zákon č. 12/2020 Sb., o právu na digitální služby a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna zákona o právu na digitální služby

Čl. I

Zákon č. 12/2020 Sb., o právu na digitální služby a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 36/2021 Sb. a zákona č. 261/2021 Sb., se mění takto:

1. Za § 2 se vkládá nový § 2a, který včetně nadpisu zní:

„§ 2a

Digitální a informační agentura

(1) Zřizuje se Digitální a informační agentura (dále jen „Agentura“) se sídlem v Praze.

(2) Agentura je ústředním správním úřadem pro elektronickou identifikaci a služby vytvářející důvěru a pro informační systémy veřejné správy.

(3) Agentura

a) plní koordinační úlohu v oblasti digitálních služeb a digitálních úkonů podle tohoto zákona,

b) plní koordinační úlohu pro informační technologie,

c) plní koordinační úlohu v oblasti evidence a sdílení dat,

d) zajišťuje systém podpory centrálních způsobů komunikace veřejné správy,

e) zajišťuje odborný rozvoj, školení, sdílení znalostí, osvětu a vzdělávání v oblasti své působnosti.

(4) V čele Agentury je ředitel, kterého jmenuje a odvolává vláda na návrh člena vlády stojícího v čele Rady vlády pro informační společnost. Ředitel se považuje za služební orgán podle zákona o státní službě.

(5) Ředitel Agentury je oprávněn dávat státnímu zaměstnanci zařazenému k výkonu státní služby v Agentuře příkazy k výkonu státní služby podle zákona o státní službě.“.

2. V § 4 odst. 3 se slova „Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“)" nahrazují slovy „Agentury“.

3. V § 7 odst. 4 se slovo „ministerstvu“ nahrazuje slovy „Agentuře“.

4. V § 7 odst. 4, § 10 odst. 2 a v § 12 odst. 3 a 4 se slovo „Ministerstvo“ nahrazuje slovy „Agentura“.

5. V § 8 odst. 2 a 3, § 10 odst. 2 a v § 12 odst. 3 se slovo „ministerstva“ nahrazuje slovem „Agentury“.

6. V § 8 odst. 2 se slova „ministerstvu, které“ nahrazují slovy „Agentuře, která“.

Čl. II

Přechodná ustanovení

1. Působnost Digitální a informační Agentury (dále jen „Agentura“) podle § 2a odst. 2 a 3 písm. a) až c) zákona č. 12/2020 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, vykonává do 31. března 2023 Ministerstvo vnitra (dále jen „ministerstvo“).

2. Návrh první systemizace služebních míst a první systemizace pracovních míst Agentury předloží člen vlády stojící v čele Rady vlády pro informační společnost, a není-li ho, člen vlády určený vládou, po projednání s Ministerstvem financí ministerstvu do 15 dnů ode dne nabytí účinnosti tohoto bodu.

3. Návrh první organizační struktury Agentury předloží člen vlády stojící v čele Rady vlády pro informační společnost, a není-li ho, člen vlády určený vládou, ministerstvu k vyjádření do 15 dnů ode dne nabytí účinnosti tohoto bodu.

4. Státní zaměstnanec ve služebním poměru podle zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů, který je ke dni 31. března 2023 zařazen nebo jmenován na služebním místě v ministerstvu a vykonává státní službu převážně spočívající v zajištění výkonu působnosti, která podle tohoto zákona přechází na Agenturu, je ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona státním zaměstnancem ve služebním poměru zařazeným nebo jmenovaným v Agentuře; ředitel Agentury do 10 pracovních dnů ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona rozhodne o zařazení nebo jmenování státního zaměstnance na služební místo; platové zařazení státního zaměstnance se nemění.

5. Výkon práv a povinností vyplývajících z pracovněprávních vztahů zaměstnanců České republiky zařazených v ministerstvu, kteří ke dni 31. března 2023 převážně zajišťují výkon působnosti, která podle tohoto zákona přechází na Agenturu, přechází dnem nabytí účinnosti tohoto zákona na Agenturu.

6. Příslušnost k hospodaření s movitým majetkem státu, ke kterému má ministerstvo nebo ministerstvem zřízená státní příspěvková organizace příslušnost hospodařit ke dni 31.

března 2023 a který k tomuto dni převážně slouží k výkonu působnosti, která podle tohoto zákona přechází na Agenturu, přechází dnem nabytí účinnosti tohoto zákona na Agenturu.

7. Rozpočtované prostředky kapitoly ministerstva, včetně nároků nespotřebovaných výdajů za předcházející léta, které souvisí s výkonem působnosti, která podle tohoto zákona přechází na Agenturu, se přesouvají ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona na Agenturu.

8. Prostředky účtu fondu kulturních a sociálních potřeb, které se vztahují ke státním zaměstnancům ve služebním poměru podle zákona č. 234/2014 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zařazeným nebo jmenovaným na služebních místech v ministerstvu a zaměstnancům České republiky zařazeným v ministerstvu, kteří ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona přecházejí do Agentury, přecházejí tímto dnem na účet fondu kulturních a sociálních potřeb u Agentury.

9. Postupy podle zákona č. 12/2020 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, zahájené ministerstvem v oblasti působnosti, která podle tohoto zákona přechází na Agenturu, a přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona nedokončené, dokončí Agentura; dosavadní úkony ministerstva se považují za úkony Agentury.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky

Čl. III

Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění zákona č. 34/1970 Sb., zákona č. 147/1970 Sb., zákona č. 118/1983 Sb., zákona č. 60/1988 Sb., zákona č. 173/1989 Sb., zákonného opatření č. 9/1990 Sb., zákona č. 93/1990 Sb., zákona č. 126/1990 Sb., zákona č. 203/1990 Sb., zákona č. 288/1990 Sb., zákonného opatření č. 305/1990 Sb., zákona č. 575/1990 Sb., zákona č. 19/1992 Sb., zákona č. 23/1992 Sb., zákona č. 167/1992 Sb., zákona č. 239/1992 Sb., zákonného opatření č. 350/1992 Sb., zákona č. 358/1992 Sb., zákona č. 359/1992 Sb., zákona č. 474/1992 Sb., zákona č. 548/1992 Sb., zákona č. 21/1993 Sb., zákona č. 166/1993 Sb., zákona č. 285/1993 Sb., zákona č. 47/1994 Sb., zákona č. 89/1995 Sb., zákona č. 289/1995 Sb., zákona č. 135/1996 Sb., zákona č. 272/1996 Sb., zákona č. 15/1998 Sb., zákona č. 148/1998 Sb., zákona č. 63/2000 Sb., zákona č. 130/2000 Sb., zákona č. 154/2000 Sb., zákona č. 204/2000 Sb., zákona č. 239/2000 Sb., zákona č. 257/2000 Sb., zákona č. 258/2000 Sb., zákona č. 365/2000 Sb., zákona č. 458/2000 Sb., zákona č. 256/2001 Sb., zákona č. 13/2002 Sb., zákona č. 47/2002 Sb., zákona č. 219/2002 Sb., zákona č. 517/2002 Sb., zákona č. 62/2003 Sb., zákona č. 162/2003 Sb., zákona č. 18/2004 Sb., zákona č. 362/2004 Sb., zákona č. 421/2004 Sb., zákona č. 499/2004 Sb., zákona č. 501/2004 Sb., zákona č. 587/2004 Sb., zákona č. 95/2005 Sb., zákona č. 127/2005 Sb., zákona č. 290/2005 Sb., zákona č. 57/2006 Sb., zákona č. 70/2006 Sb., zákona č. 71/2006 Sb., zákona č. 179/2006 Sb., zákona č. 186/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 225/2006 Sb., zákona č. 110/2007 Sb., zákona č. 274/2008 Sb., zákona č. 297/2008 Sb., zákona č. 304/2008 Sb., zákona č. 295/2009 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 275/2012 Sb., zákona č. 399/2012 Sb., zákona č. 64/2014 Sb., zákona č. 250/2014 Sb., zákona č. 205/2015 Sb., zákona č. 377/2015 Sb., zákona č. 188/2016 Sb., zákona č. 298/2016 Sb., zákona č. 302/2016 Sb., zákona č. 319/2016 Sb., zákona č. 14/2017 Sb., zákona č. 24/2017 Sb., zákona č. 59/2017 Sb., zákona č. 205/2017 Sb.,

zákona č. 246/2017 Sb., zákona č. 178/2019 Sb., zákona č. 34/2021 Sb., zákona č. 88/2021 Sb., zákona č. 284/2021 Sb. a zákona č. 326/2021 Sb., se mění takto:

1. V § 2 se na konci bodu 18 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se bod 19, který zní:
„19. Digitální a informační agentura.“.
2. V § 12 odst. 1 se na konci písmene m) čárka nahrazuje tečkou a písmena n) a o) se zrušují.
3. V § 12 odst. 6 se slova „informační a“ zrušují.

ČÁST TŘETÍ

Změna zákona o státní statistické službě

Čl. IV

Zákon č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění zákona č. 356/1999 Sb., zákona č. 220/2000 Sb., zákona č. 256/2000 Sb., zákona č. 411/2000 Sb., zákona č. 202/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 81/2004 Sb., zákona č. 562/2004 Sb., zákona č. 342/2005 Sb., zákona č. 230/2006 Sb., zákona č. 342/2006 Sb., zákona č. 239/2008 Sb., zákona č. 7/2009 Sb., zákona č. 154/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 466/2011 Sb., zákona č. 275/2012 Sb., zákona č. 250/2014 Sb., zákona č. 243/2016 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 277/2019 Sb., zákona č. 332/2020 Sb. a zákona č. 261/2021 Sb., se mění takto:

1. V § 12a odst. 3 se slova „Ministerstvo vnitra“ nahrazují slovy „Digitální a informační agentura“.
2. V § 12a odst. 4 se slova „Ministerstvo vnitra“ nahrazují slovy „Digitální a informační agentura“.
3. V § 21a se slova „Správa základních registrů“ nahrazují slovy „Digitální a informační agentura“.

ČÁST ČTVRTÁ

Změna zákona o státním podniku

Čl. V

Zákon č. 77/1997 Sb., o státním podniku, ve znění zákona č. 30/2000 Sb., zákona č. 220/2000 Sb., zákona č. 103/2001 Sb., zákona č. 77/2002 Sb., zákona č. 202/2002 Sb., zákona č. 480/2003 Sb., zákona č. 110/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 213/2013 Sb., zákona č. 319/2015 Sb. a zákona č. 253/2016 Sb., se mění takto:

1. V § 3 odst. 1 se za slovo „ministerstvo“ vkládají slova „nebo jiný ústřední správní úřad (dále jen „ministerstvo“)“.

2. V § 12 odst. 2 se za slovo „ministr“ vkládají slova „nebo vedoucí jiného ústředního správního úřadu“.

ČÁST PÁTÁ

Změna zákona o informačních systémech veřejné správy

Čl. VI

Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění zákona č. 517/2002 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 444/2005 Sb., zákona č. 70/2006 Sb., zákona č. 81/2006 Sb., zákona č. 110/2007 Sb., zákona č. 269/2007 Sb., zákona č. 130/2008 Sb., zákona č. 190/2009 Sb., zákona č. 223/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 263/2011 Sb., zákona č. 18/2012 Sb., zákona č. 167/2012 Sb., zákona č. 64/2014 Sb., zákona č. 298/2016 Sb., zákona č. 301/2016 Sb., zákona č. 368/2016 Sb., zákona č. 104/2017 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 195/2017 Sb., zákona č. 205/2017 Sb., zákona č. 251/2017 Sb., zákona č. 99/2019 Sb., zákona č. 12/2020 Sb. a zákona č. 261/2021 Sb., se mění takto:

1. V § 1 odst. 1 se slovo „nebo“ nahrazuje čárkou a za slovo „celků“ se vkládají slova „nebo státními právníckými osobami“.

2. V § 1 odst. 3 písm. h) se slova „(dále jen „ministerstvo“)" zrušují.

3. V § 1 odst. 3 písm. i) se slovo „ministerstvem“ nahrazuje slovy „Ministerstvem vnitra“.

4. V § 2 písm. r) se slovo „ministerstvem“ nahrazuje slovy „Digitální a informační agenturou (dále jen „Agentura“)"

5. V § 2 se na konci písmene v) čárka nahrazuje tečkou a písmena w) až z) se zrušují.

6. V § 2 se dosavadní text označuje jako odstavec 1 a doplňuje se odstavec 2, který zní:

„(2) Pro účely tohoto zákona se dále rozumí

a) bezpečnostní úrovní cloud computingu bezpečnostní úroveň pro využívání cloud computingu orgány veřejné moci podle právního předpisu upravujícího kybernetickou bezpečnost,

b) cloud computingem způsob zajištění provozu informačního systému veřejné správy nebo jeho části prostřednictvím dálkového přístupu k sdílenému technickému nebo programovému prostředku, který je zpřístupněný poskytovatelem cloud computingu a nastavitelný správcem informačního systému veřejné správy,

c) poptávkou cloud computingu právní jednání orgánu veřejné správy,

1. jehož předmětem je projev vůle využít cloud computing poskytovaný osobou nebo její součástí, které jsou odlišné od tohoto orgánu veřejné správy, pro potřebu tohoto nebo jiného orgánu veřejné správy a mimo rámec vertikální nebo horizontální spolupráce podle právního předpisu upravujícího zadávání veřejných zakázek nebo obecné výjimky z povinnosti zadat

veřejnou zakázku v zadávacím řízení podle právního předpisu upravujícího zadávání veřejných zakázek,

2. který obsahuje charakteristiku poptávaného cloud computingu a

3. který předchází právnímu jednání tohoto nebo jiného orgánu veřejné správy podle právního předpisu upravujícího zadávání veřejných zakázek, má-li být cloud computing zadán podle právního předpisu upravujícího zadávání veřejných zakázek,

d) nabídkou cloud computingu právní jednání poskytovatele cloud computingu,

1. jehož předmětem je projev vůle poskytnout cloud computing orgánu veřejné správy mimo rámec vertikální nebo horizontální spolupráce podle právního předpisu upravujícího zadávání veřejných zakázek nebo obecné výjimky z povinnosti zadat veřejnou zakázku v zadávacím řízení podle právního předpisu upravujícího zadávání veřejných zakázek,

2. který obsahuje charakteristiku nabízeného cloud computingu a

3. který předchází právnímu jednání tohoto poskytovatele cloud computingu podle právního předpisu upravujícího zadávání veřejných zakázek, má-li být cloud computing zadán podle právního předpisu upravujícího zadávání veřejných zakázek,

e) státní právnickou osobou státní fond a právnická osoba zřízená nebo založená státem, pokud byla zřízena nebo založena za zvláštním účelem spočívajícím v uspokojování potřeb obecného zájmu, které nemají průmyslovou nebo obchodní povahu, a je financována převážně státem nebo podléhá řídicímu dohledu státu anebo je v jejím správním, řídicím nebo dozorčím orgánu více než polovina členů jmenována státem.“

7. V § 3 písm. b) až d), § 4 odst. 2 písm. d) a i), § 5 odst. 2 písm. c), g) a i), § 6 odst. 1 a 6, § 6b odst. 1 a 5, § 6d odst. 7, § 6e odst. 1, § 6i odst. 4 a v § 8b odst. 2 a 3 se slovo „ministerstva“ nahrazuje slovem „Agentury“.

8. V § 3 písm. d) se za slovo „orgány“ vkládají slova „nebo státními právnickými osobami“.

9. Za § 3 se vkládá nový § 3a, který včetně nadpisu zní:

„§ 3a

Rada vlády pro informační společnost

(1) Vláda zřizuje jako svůj poradní orgán Radu vlády pro informační společnost. V jejím čele stojí člen vlády.

(2) Rada vlády pro informační společnost

a) zpracovává návrhy strategických dokumentů v oblasti informačních systémů veřejné správy, a to i z hlediska bezpečnosti těchto systémů, a předkládá tyto dokumenty vládě, sleduje a analyzuje informační potřeby veřejné správy a stav informačních systémů veřejné správy,

b) připravuje nebo koordinuje přípravu záměrů pro vytváření nebo rozvoj informačních systémů veřejné správy spravovaných státními orgány nebo státními právnickými osobami anebo informačních systémů veřejné správy spravovaných orgány územních samosprávných celků, které slouží k výkonu přenesené působnosti, vyvolané společnou potřebou více správců

informačních systémů veřejné správy nebo potřebou spolupráce a koordinace na mezinárodní úrovni a

c) předkládá vládě k rozhodnutí programy obsahující pořízení nebo technické zhodnocení určených informačních systémů, investiční záměry akcí pořízení nebo technického zhodnocení určených informačních systémů a projekty určených informačních systémů v případě nesouhlasného vyjádření Agentury, nesouhlasí-li orgán veřejné správy s tímto vyjádřením.“.

10. Nadpis § 4 zní:

„Agentura“.

11. V § 4 odst. 1 úvodní části ustanovení, § 4 odst. 2 úvodní části ustanovení, § 5c odst. 2, § 6b odst. 2 úvodní části ustanovení, § 6b odst. 5, § 6c odst. 1 úvodní části ustanovení, § 6c odst. 2 a 5, § 6c odst. 3 úvodní části ustanovení, § 6i odst. 2 úvodní části ustanovení, § 6o odst. 1, § 6p odst. 1 úvodní části ustanovení, § 6p odst. 2, § 6q odst. 1, § 6r odst. 1 a 5, § 6r odst. 2 úvodní části ustanovení, § 6s odst. 1 úvodní části ustanovení, § 6s odst. 3, § 6t odst. 1 a 2, § 6u odst. 1, § 6v odst. 1, § 6w odst. 1 úvodní části ustanovení, § 6w odst. 4, § 8b odst. 1, 2, 5, 6 a 8, § 8b odst. 7 úvodní části ustanovení a v § 12 odst. 1 úvodní části ustanovení se slovo „Ministerstvo“ nahrazuje slovem „Agentura“.

12. V § 4 odst. 1 se písmena b) až d) zrušují.

Dosavadní písmena e) až h) se označují jako písmena b) až e).

13. V § 4 odst. 1 písm. b), § 4 odst. 2 písm. b) a v § 6 odst. 5 písm. b) se slovo „ Ministerstvo“ nahrazuje slovy „; Agentura“.

14. V § 4 odst. 1 písm. b) se za slovo „programu“ vkládají slova „, architektuře určených informačních systémů, technickému, ekonomickému a projektovému hledisku, práci s daty, uživatelskému zážitku“.

15. V § 4 odst. 2 písm. b) se slova „investičních záměrů akcí“ nahrazují slovy „investičního záměru akce, architektuře určených informačních systémů, technickému, ekonomickému a projektovému hledisku, práci s daty, uživatelskému zážitku“.

16. V § 4 odst. 2 písm. g) a v § 5 odst. 2 písm. c) se za slova „státními orgány nebo“ vkládají slova „státními právníckými osobami anebo“.

17. V § 4 odst. 2 písm. i) se slova „správy. Vydávání“ nahrazují slovy „správy; vydávání“.

18. V § 4 odst. 2 písm. i), § 5c odst. 1, § 6 odst. 3, § 6 odst. 5 písm. b), § 6 odst. 6 a 7, § 6b odst. 3, § 6c odst. 4, § 6d odst. 7 a 8, § 6g odst. 1, § 6j odst. 2, § 6k odst. 3, § 6o odst. 5, § 6q odst. 1 a 2, § 6t odst. 1, § 6v odst. 1 a 2, § 6w odst. 1 písm. c), § 6w odst. 2, § 7a odst. 1 a 2, § 8a odst. 6, § 8b odst. 2 a 3 a v § 8b odst. 7 písm. a) se slovo „ministerstvo“ nahrazuje slovem „Agentura“.

19. V § 4 odst. 2 se na konci písmene k) čárka nahrazuje tečkou a písmeno l) se zrušuje.

20. V § 5 odst. 1 se za slovo „neplatí“ vkládají slova „pro orgány veřejné správy, pro něž jsou závazná usnesení vlády“.

21. V § 5 odst. 2 písm. a) a e), § 6 odst. 1, § 6 odst. 2 písm. c) a e), § 6 odst. 4 písm. b), § 6 odst. 5 písm. a), § 6c odst. 1 písm. c), § 6s odst. 1 písm. b), § 6w odst. 1 písm. b), § 7 odst. 2 písm. a), § 8a odst. 2 písm. g), § 8a odst. 3, § 8b odst. 2 až 6, § 8b odst. 7 písm. a) až c) a v § 8b odst. 8 se slovo „ministerstvem“ nahrazuje slovem „Agenturou“.

22. V § 5 odst. 2 písm. a) se slovo „jeho“ nahrazuje slovem „jejích“.

23. V § 5 odst. 2 písm. b), c) a f) až h), § 5a odst. 2, § 6 odst. 4 písm. f), § 6a odst. 3 a 4, § 6c odst. 1 písm. d), § 6c odst. 4, § 6d odst. 7, § 6r odst. 4, § 6w odst. 1 písm. c), § 6y odst. 2, § 7 odst. 1 písm. c) a e) a v § 7 odst. 2 písm. e) se slovo „ministerstvu“ nahrazuje slovem „Agentuře“.

24. V § 5 se odstavce 4 a 5 zrušují.

Dosavadní odstavce 6 a 7 se označují jako odstavce 4 a 5.

25. V § 5a odst. 1 se slovo „Ministerstvo“ nahrazuje slovy „Rada vlády pro informační společnost“.

26. V § 5c se doplňuje odstavec 3, který zní:

„(3) Realizace programů obsahujících pořízení nebo technické zhodnocení určených informačních systémů, investičních záměrů akcí pořízení nebo technického zhodnocení určených informačních systémů nebo projektů určených informačních systémů bez souhlasného vyjádření Agentury nebo souhlasného rozhodnutí vlády, jsou-li vyžadovány, se považuje za porušení rozpočtové kázně.“.

27. Za § 5c se vkládají nové § 5d a 5e, které znějí:

„§ 5d

(1) V případech, kdy byl z informačního systému veřejné správy poskytnut nebo využit údaj anebo bylo do informačního systému veřejné správy přistoupeno na základě umožnění zvláštního přístupu a ten, komu byl zvláštní přístup umožněn, písemně prohlásí, že zpřístupnění záznamu o umožnění zvláštního přístupu další osobě nebo její součásti by mohlo ohrozit zajištění účelu, pro který byl zvláštní přístup umožněn, nelze po dobu trvání tohoto ohrožení záznam zpřístupnit. To neplatí pro zpřístupnění záznamu orgánu činnému v trestním řízení, jde-li o trestný čin související s účelem, pro který byl umožněn zvláštní přístup, nebo orgánu vykonávajícímu dozor nad zpracováním osobních údajů v rámci jeho působnosti. Zvláštním přístupem se pro účely tohoto zákona rozumí přístup do informačního systému veřejné správy v souvislosti se zajišťováním bezpečnosti České republiky, veřejného pořádku nebo vnitřní bezpečnosti, s předcházením, vyhledáváním nebo odhalováním trestné činnosti anebo stíháním trestných činů, se zajišťováním významného hospodářského nebo finančního zájmu České republiky anebo Evropské unie, včetně měnové, rozpočtové a daňové oblasti, nebo se zajišťováním ochrany subjektu údajů.

(2) Ten, kdo učinil prohlášení podle odstavce 1, je povinen správci informačního systému veřejné správy bez zbytečného odkladu oznámit, že pominuly důvody pro zneprístupnění záznamu o umožnění zvláštního přístupu.

§ 5e

Správce informačního systému veřejné správy poskytuje Ministerstvu vnitra, Policii České republiky nebo zpravodajským službám za účelem provádění opatření k evidenční ochraně údajů na základě jejich požadavku záznamy o poskytnutí a využití údajů a o přístupu do informačního systému veřejné správy, včetně záznamů, které obsahují neveřejné nebo zneprístupněné údaje, a to způsobem umožňujícím nepřetržitý a dálkový přístup.“.

28. V § 6 odst. 4 písm. a) a v § 7 odst. 1 písm. a) se slova „ministerstvo vyslovilo“ nahrazují slovy „Agentura vyslovila“.

29. V § 6h odst. 2 větě první se slovo „ministerstvo“ nahrazuje slovy „Ministerstvo vnitra“.

30. V § 6h odst. 2 větě poslední se za slovo „Ministerstvo“ vkládá slovo „vnitra“.

31. V § 6h odst. 2 se slova „Ministerstvo vnitra“ nahrazují slovem „Agentura“.

32. V § 6r odst. 4 se slova „Ministerstvo si vyžádá“ nahrazují slovy „Agentura si vyžádá“.

33. V § 6r odst. 5 a v § 8b odst. 6 se slovo „oprávněno“ nahrazuje slovem „oprávněna“.

34. V § 6y odst. 1 a v § 8b odst. 8 se slovo „ministerstvo“ nahrazuje slovem „Agenturu“.

35. V § 8b odst. 7 písm. a) se slovo „upozornilo“ nahrazuje slovem „upozornila“.

36. V § 12 se doplňuje odstavec 3, který zní:

„(3) Agentura a Ministerstvo vnitra stanoví vyhláškou požadavky na strukturu a náležitosti záznamů o poskytnutí a využití údajů a o přístupu do informačního systému veřejné správy podle § 5e.“.

Čl. VII

Přechodná ustanovení

1. Státní právnické osoby zajistí splnění požadavků stanovených zákonem č. 365/2000 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, do 2 let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

2. Postupy podle zákona č. 365/2000 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, zahájené Ministerstvem vnitra v oblasti působnosti, která podle tohoto zákona přechází na Digitální a informační agenturu, a přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona nedokončené, dokončí Digitální a informační agentura; dosavadní úkony Ministerstva vnitra se považují za úkony Digitální a informační agentury.

ČÁST ŠESTÁ

Změna zákona o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů

Čl. VIII

Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění zákona č. 190/2009 Sb., zákona č. 219/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 263/2011 Sb., zákona č. 167/2012 Sb., zákona č. 503/2012 Sb., zákona č. 192/2016 Sb., zákona č. 298/2016 Sb., zákona č. 299/2016 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 255/2019 Sb., zákona č. 279/2019 Sb., zákona č. 12/2020 Sb., zákona č. 261/2021 Sb. a zákona č. 284/2021 Sb., se mění takto:

1. V § 2 odst. 2 se slova „Ministerstvo vnitra (dále jen „ministerstvo“)" nahrazují slovy „Digitální a informační agentura (dále jen „Agentura“)".
2. V § 3 odst. 1, 2 a 6, § 4 odst. 1, 3 a 6, § 5 odst. 1, 2 a 6, § 6 odst. 1, 2 a 4, § 9 odst. 3, § 10 odst. 1 a 3, § 11 odst. 5, 7 a 8, § 14 odst. 2, § 14 odst. 3 písm. k), § 14a odst. 2 až 4, § 14a odst. 7 písm. a), § 20 odst. 2 a 4, § 21, § 24 odst. 3, § 26 odst. 3, § 26c a v § 30 odst. 3 a 4 se slovo „ministerstvo“ nahrazuje slovem „Agentura“.
3. V § 4 odst. 4 písm. g) se slova „místo podnikání, popřípadě“ zrušují.
4. V § 8 odst. 7, § 20 odst. 1 písm. d) a v § 27 odst. 3 se slovo „ministerstvu“ nahrazuje slovem „Agentuře“.
5. V § 8 odst. 9 písm. b), § 15 odst. 1 a 2, § 15 odst. 3 písm. c), § 15 odst. 4 až 6 a v § 16 se slovo „ministerstvo“ nahrazuje slovem „Agenturu“.
6. V § 9 odst. 4, § 9a odst. 1 až 3, § 10 odst. 1 a 2, § 11 odst. 1 úvodní části ustanovení, § 11 odst. 2 až 5, § 12 odst. 1 až 3, § 13 úvodní části ustanovení, § 14 odst. 4, § 14a odst. 1 až 3, 6 a 8, § 14a odst. 7 úvodní části ustanovení, § 14b odst. 1 a 5, § 20 odst. 1 úvodní části ustanovení, § 20 odst. 2 až 4 a v § 26 odst. 1 a 4 se slovo „Ministerstvo“ nahrazuje slovem „Agentura“.
7. V § 9a odst. 2 se slova „. Správa základních registrů zajišťuje autentizaci držitele elektronického prostředku podle odstavce 1, je-li elektronický prostředek použit jako prostředek“ se nahrazují slovy „a při použití elektronického prostředku jako prostředku“.
8. V § 14 odst. 2 a v § 14a odst. 3 se slovo „ministerstva“ nahrazuje slovem „Agentury“.
9. V § 14 odst. 3 písm. f) a v § 14b odst. 3 písm. b) bodě 1 se slova „místo podnikání“ nahrazují slovem „sídlo“.
10. V § 14a odst. 7 písm. a) se slovo „upozornilo“ nahrazuje slovem „upozornila“.
11. V § 15 odst. 3 písm. b) se slovo „ministerstvem“ nahrazuje slovem „Agenturou“.
12. V nadpisu § 20 se slovo „ministerstva“ nahrazuje slovem „Agentury“.

13. V § 20 odst. 2 se slovo „oprávněno“ nahrazuje slovem „oprávněna“.

Čl. IX

Přechodné ustanovení

Postupy podle zákona č. 300/2008 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, zahájené Ministerstvem vnitra nebo Správou základních registrů v oblasti působnosti, která podle tohoto zákona přechází na Digitální a informační agenturu, a přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona nedokončené, dokončí Digitální a informační agentura; dosavadní úkony Ministerstva vnitra nebo Správy základních registrů se považují za úkony Digitální a informační agentury.

ČÁST SEDMÁ

Změna zákona o základních registrech

Čl. X

Zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění zákona č. 100/2010 Sb., zákona č. 424/2010 Sb., zákona č. 263/2011 Sb., zákona č. 167/2012 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákona č. 312/2013 Sb., zákona č. 192/2016 Sb., zákona č. 298/2016 Sb., zákona č. 456/2016 Sb., zákona č. 460/2016 Sb., zákona č. 251/2017 Sb., zákona č. 303/2017 Sb., zákona č. 279/2019 Sb., zákona č. 12/2020 Sb., zákona č. 33/2020 Sb., zákona č. 47/2020 Sb., zákona č. 51/2020 Sb., zákona č. 36/2021 Sb., zákona č. 88/2021 Sb., zákona č. 261/2021 Sb., zákona č. 284/2021 Sb. a zákona č. .../2022 Sb., se mění takto:

1. V § 1 se písmeno b) zrušuje.

Dosavadní písmeno c) se označuje jako písmeno b).

2. § 6 se včetně nadpisu zrušuje.

3. V § 7 odstavec 1 zní:

„(1) Správcem informačního systému základních registrů a informačního systému sdílené služby je Digitální a informační agentura (dále jen „Agentura“).“.

4. V § 7 odst. 2 úvodní části ustanovení, § 7 odst. 4 úvodní části ustanovení, § 7 odst. 3 a 5 až 7, § 19 odst. 5 úvodní části ustanovení a v § 56 odst. 5 se slova „Správa základních registrů“ nahrazují slovem „Agentura“.

5. V § 7 odst. 2 písm. a) se slova „, registru osob“ zrušují.

6. V § 14 odst. 4 se věta první nahrazuje větami „Správce příslušného základního registru umožní osobě uvedené v odstavci 3 obstarat si bezplatně záznam o využívání údajů vedených v základním registru způsobem stanoveným zákonem o informačních systémech veřejné správy pro obstarání si výstupu z informačního systému veřejné správy s využitím prostředku

pro elektronickou identifikaci. Správce příslušného základního registru zašle do datové schránky osoby uvedené v odstavci 3 na žádost této osoby bezplatně záznam o využívání údajů vedených v základním registru.“.

7. V § 19 odst. 7, § 24 písm. b), § 49 odst. 1, § 51 odst. 10 písm. a), § 51a odst. 3, § 52a odst. 2, § 52b odst. 1 až 5 a 7, § 52c odst. 1 až 3, § 52d odst. 1 úvodní části ustanovení, § 52d odst. 2 a 4, § 53 odst. 5, § 54 odst. 1 písm. e), § 54 odst. 3 až 6, § 54a odst. 1, 2, 5 a 6, § 55 odst. 3 a 5, § 56 odst. 1 a 2, § 56a odst. 2, § 57 odst. 2 úvodní části ustanovení, § 57 odst. 4, § 62d odst. 1 až 3, § 69 odst. 3 úvodní části ustanovení a v § 69 odst. 4 se slova „Ministerstvo vnitra“ nahrazují slovem „Agentura“.

8. V § 51 odst. 3 písm. g) se slova „nebo adresa místa podnikání“ zrušují.

9. V § 51a odst. 2 písm. c) se slova „Ministerstvo vnitra zaujalo“ nahrazují slovy „Agentura zaujala“.

10. V § 52b odst. 2 a 3, § 52d odst. 2, § 53 odst. 1, 3 a 4, § 54a odst. 5, § 55 odst. 1 a v § 57 odst. 4 se slova „Ministerstvu vnitra“ nahrazují slovem „Agentuře“.

11. V § 54 odst. 4 se věta druhá zrušuje.

12. V § 54a odst. 2 až 4 se slova „, správce agendového informačního systému nebo správce referenčního rozhraní“ nahrazují slovy „nebo správce agendového informačního systému“.

13. V § 57 odst. 4 se slovo „jeho“ nahrazuje slovem „její“.

14. V § 58 odst. 2 se slova „Ministerstvem vnitra dálkovým přístupem“ nahrazují slovy „dálkovým přístupem v případě údajů z registru obyvatel Ministerstvem vnitra a v případě údajů z registru práv a povinností Agenturou“.

15. V § 60 odstavce 1 a 2 znějí:

„(1) V případech, kdy byly z registru obyvatel, registru osob, registru práv a povinností, agendového informačního systému nebo prostřednictvím informačního systému sdílené služby poskytnuty nebo využity údaje anebo bylo do registru obyvatel, registru osob, registru práv a povinností nebo agendového informačního systému přistoupeno v souvislosti

a) se zajišťováním bezpečnosti České republiky, obrany České republiky, veřejného pořádku nebo vnitřní bezpečnosti,

b) s předcházením, vyhledáváním nebo odhalováním trestné činnosti anebo stíháním trestných činů,

c) se zajišťováním významného hospodářského nebo finančního zájmu České republiky anebo Evropské unie, včetně měnové, rozpočtové a daňové oblasti, nebo

d) se zajišťováním ochrany subjektu údajů,

a orgán veřejné moci, kterému byly tyto údaje poskytnuty nebo který tyto údaje využil anebo který přistoupil do registru obyvatel, registru osob, registru práv a povinností nebo

agendového informačního systému, písemně prohlásí, že zpřístupnění záznamu o poskytnutí a využití údajů a o přístupu do registru obyvatel, registru osob, registru práv a povinností nebo agendového informačního systému dalším subjektům by mohlo ohrozit činnosti uvedené v písmenech a) až d), nelze po dobu trvání tohoto ohrožení záznam zpřístupnit. Věta první se nepoužije v případě zpřístupnění záznamu orgánu činnému v trestním řízení, jde-li o trestný čin související s účelem poskytnutí nebo využití údajů anebo přístupu do registru obyvatel, registru osob, registru práv a povinností nebo agendového informačního systému, nebo orgánu vykonávajícímu dozor nad zpracováním osobních údajů podle jiného právního předpisu⁴⁹⁾. Správce informačního systému má k záznamu přístup pouze v rozsahu nezbytně nutném pro účely výkonu činnosti správce podle jiného právního předpisu¹⁾.

(2) Ten, komu byly poskytnuty, nebo kdo využil údaje z registru obyvatel, registru osob, registru práv a povinností, agendového informačního systému nebo prostřednictvím informačního systému sdílené služby anebo kdo přistoupil do registru obyvatel, registru osob, registru práv a povinností nebo agendového informačního systému podle odstavce 1, je povinen správci registru obyvatel, správci registru osob, správci registru práv a povinností, správci agendového informačního systému nebo správci informačního systému sdílené služby písemně oznámit údaje umožňující jeho identifikaci a identifikaci fyzické osoby, která je nositelem role, požadující poskytnutí nebo využití údajů anebo přístup do registru obyvatel, registru osob, registru práv a povinností nebo agendového informačního systému jeho jménem a dále oznámit, kdy pominuly důvody blokace zpřístupnění záznamu podle odstavce 1.“.

16. Za § 60 se vkládá nový § 60a, který zní:

„§ 60a

(1) Správce základního registru nebo správce agendového informačního systému poskytuje Ministerstvu vnitra, Policii České republiky nebo zpravodajským službám za účelem provádění opatření k evidenční ochraně údajů na základě jejich požadavku záznamy o poskytnutí a využití údajů a o přístupu do základního registru nebo agendového informačního systému, včetně záznamů, které obsahují neveřejné nebo zneprístupněné údaje, a to způsobem umožňujícím nepřetržitý a dálkový přístup.

(2) Soukromoprávní uživatel údajů poskytuje Ministerstvu vnitra, Policii České republiky nebo zpravodajským službám za účelem provádění opatření k evidenční ochraně údajů na základě jejich požadavku záznamy o poskytnutí a využití údajů a o přístupu do soukromoprávního systému pro využívání údajů, včetně záznamů, které obsahují neveřejné nebo zneprístupněné údaje, a to způsobem umožňujícím nepřetržitý a dálkový přístup.“.

17. V § 62b se odstavec 1 zrušuje a zároveň se zrušuje označení odstavce 2.

18. V § 62b se slova „Správu základních registrů“ nahrazují slovem „Agenturu“.

19. V § 62d odst. 3 se za slovo „informační systém,“ vkládají slova „nebo v případě, že soukromoprávní uživatel údajů nezjednal nápravu ve lhůtě stanovené podle odstavce 2,“.

20. V § 69 se za odstavec 3 vkládá nový odstavec 4, který zní:

„(4) Agentura a Ministerstvo vnitra vyhláškou stanoví požadavky na strukturu a náležitosti záznamů podle § 60a.“.

Dosavadní odstavec 4 se označuje jako odstavec 5.

Čl. XI

Přechodná ustanovení

1. Správa základních registrů (dále jen „Správa“) zřízená podle zákona č. 111/2009 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se zrušuje ke dni 1. července 2023.
2. Státní zaměstnanec ve služebním poměru podle zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů, který je ke dni 1. července 2023 zařazen nebo jmenován na služebním místě ve Správě, s výjimkou státního zaměstnance jmenovaného na služebním místě ředitele Správy, je ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona státním zaměstnancem ve služebním poměru zařazeným nebo jmenovaným v Digitální a informační agentuře; ředitel Digitální a informační agentury do 10 pracovních dnů ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona rozhodne o zařazení nebo jmenování státního zaměstnance na služební místo; platové zařazení státního zaměstnance se nemění.
3. Na služební místo zařazené v nižší platové třídě lze státního zaměstnance ve služebním poměru podle zákona č. 234/2014 Sb., ve znění pozdějších předpisů, který je ke dni 31. března 2023 jmenován na služebním místě ředitele Správy, převést jen s jeho souhlasem.
4. Výkon práv a povinností vyplývajících z pracovněprávních vztahů zaměstnanců České republiky zařazených ve Správě přechází dnem nabytí účinnosti tohoto zákona na Digitální a informační agenturu.
5. Příslušnost k hospodaření s movitým majetkem státu, ke kterému má Správa příslušnost hospodařit ke dni 31. března 2023 a který k tomuto dni převážně slouží k výkonu působnosti, která podle tohoto zákona přechází na Digitální a informační agenturu, přechází dnem nabytí účinnosti tohoto zákona na Digitální a informační agenturu.
6. Prostředky účtu fondu kulturních a sociálních potřeb, které se vztahují ke státním zaměstnancům ve služebním poměru podle zákona č. 234/2014 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zařazeným nebo jmenovaným na služebních místech ve Správě, a zaměstnancům České republiky zařazeným ve Správě, kteří ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona přecházejí do Digitální a informační agentury, přecházejí tímto dnem na účet fondu kulturních a sociálních potřeb u Digitální a informační agentury.
7. Postupy podle zákona č. 111/2009 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, zahájené Ministerstvem vnitra nebo Správou v oblasti působnosti, která podle tohoto zákona přechází na Digitální a informační agenturu, a přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona nedokončené, dokončí Digitální a informační agentura; dosavadní úkony Ministerstva vnitra nebo Správy se považují za úkony Digitální a informační agentury.

ČÁST OSMÁ

Změna zákona o státní službě

Čl. XII

Zákon č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění zákona č. 131/2015 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 199/2015 Sb., zákona č. 298/2015 Sb., zákona č. 26/2016 Sb., zákona č. 47/2016 Sb., zákona č. 137/2016 Sb., zákona č. 190/2016 Sb., zákona č. 195/2016 Sb., zákona č. 298/2016 Sb., zákona č. 302/2016 Sb., zákona č. 319/2016 Sb., zákona č. 24/2017 Sb., zákona č. 66/2017 Sb., zákona č. 144/2017 Sb., zákona č. 150/2017 Sb., zákona č. 205/2017 Sb., zákona č. 335/2018 Sb., zákona č. 32/2019 Sb., zákona č. 35/2019 Sb., zákona č. 111/2019 Sb., zákona č. 178/2019 Sb., zákona č. 205/2020 Sb., zákona č. 285/2020 Sb., zákona č. 484/2020 Sb., zákona č. 218/2021 Sb., zákona č. 251/2021 Sb., zákona č. 261/2021 Sb. a zákona č. 284/2021 Sb., se mění takto:

1. V § 2 se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno s), které zní:

„s) ředitele Digitální a informační agentury.“.

2. V § 9 odst. 1 se slova „za podmínek stanovených tímto zákonem“ zrušují.

3. V § 33 se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno z), které zní:

„z) ředitele Digitální a informační agentury.“.

ČÁST DEVÁTÁ

Změna zákona o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce

Čl. XIII

Zákon č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce, ve znění zákona č. 183/2017 Sb. a zákona č. 261/2021 Sb., se mění takto:

1. V § 1 písm. c) se slova „Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“)" nahrazují slovy „Digitální a informační agentury (dále jen „Agentura“)".

2. V § 4 odst. 2 a v § 17 odst. 1 písm. b) se slovo „ministerstvu“ nahrazuje slovem „Agentuře“.

3. V nadpisu § 13 se slovo „ministerstva“ nahrazuje slovem „Agentury“.

4. V § 13 odst. 1 až 6 se slovo „Ministerstvo“ nahrazuje slovem „Agentura“.

5. V § 13 odst. 4 a v § 18 se slovo „ministerstvo“ nahrazuje slovem „Agentura“.

6. V nadpisu nad označením § 14 se slova „**Správou základních registrů**“ nahrazují slovem „**Agenturou**“.

7. V § 14 se slova „Správa základních registrů“ nahrazují slovy „Právnícká osoba zřízená Agenturou“.

8. V § 15 odst. 1 se slova „Správa základních registrů“ nahrazují slovy „právnícká osoba zřízená Agenturou“.

Čl. XIV

Přechodné ustanovení

Postupy podle zákona č. 297/2016 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, zahájené Ministerstvem vnitra nebo Správou základních registrů v oblasti působnosti, která podle tohoto zákona přechází na Digitální a informační agenturu, a přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona nedokončené, dokončí Digitální a informační agentura; dosavadní úkony Ministerstva vnitra nebo Správy základních registrů se považují za úkony Digitální a informační agentury.

ČÁST DESÁTÁ

Změna zákona o elektronické identifikaci

Čl. XV

Zákon č. 250/2017 Sb., o elektronické identifikaci, ve znění zákona č. 12/2020 Sb. a zákona č. 261/2021 Sb., se mění takto:

1. V § 1 písm. b) se slova „Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) a Správy základních registrů“ nahrazují slovy „Digitální a informační agentury (dále jen „Agentura“)“.

2. V § 5 odst. 1, 5 a 6, § 6 odst. 1 a 3, § 7 odst. 2, § 9 odst. 1, § 10 odst. 6, § 11 odst. 2, § 12 odst. 2 a v § 19 odst. 1 úvodní části ustanovení se slovo „Ministerstvo“ nahrazuje slovem „Agentura“.

3. V § 5 se odstavec 4 zrušuje.

Dosavadní odstavce 5 až 7 se označují jako odstavce 4 až 6.

4. V § 5 odst. 4 se slovo „oprávněno“ nahrazuje slovem „oprávněna“.

5. V § 5 odst. 5, § 6 odst. 3, § 7 odst. 1, § 12 odst. 1, § 14 a v § 26 se slovo „ministerstvo“ nahrazuje slovem „Agentura“.

6. V § 5 odst. 6, § 16 odst. 1 písm. f) a v § 25 odst. 1 písm. f) se slovo „ministerstvu“ nahrazuje slovem „Agentuře“.

7. V § 7 odst. 1 a v § 12 odst. 1 se slovo „ministerstva“ nahrazuje slovem „Agentury“.

8. V § 11 odst. 1 a v § 14 se slovo „ministerstvem“ nahrazuje slovem „Agenturou“.
9. V § 19 odst. 1 se na konci písmene d) slovo „a“ nahrazuje čárkou.
10. V § 19 se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje čárkou a doplňují se písmena f) až h), která znějí:

„f) na základě vyrozumění kvalifikovaného poskytovatele umožní poskytnutí služby národního bodu,

g) upozorňuje kvalifikovaného správce na změny údajů v evidenci vydaných prostředků pro elektronickou identifikaci a

h) je kvalifikovaným správcem, který vydává prostředek pro elektronickou identifikaci.“.
11. V § 19 se odstavec 2 zrušuje a zároveň se zrušuje označení odstavce 1.
12. V § 20 odst. 2 a v § 23 odst. 1 a 2 se slova „Správa základních registrů“ nahrazují slovem „Agentura“.

Čl. XVI

Přechodné ustanovení

Postupy podle zákona č. 250/2017 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, zahájené Ministerstvem vnitra nebo Správou základních registrů v oblasti působnosti, která podle tohoto zákona přechází na Digitální a informační agenturu, a přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona nedokončené, dokončí Digitální a informační agentura; dosavadní úkony Ministerstva vnitra nebo Správy základních registrů se považují za úkony Digitální a informační agentury.

ČÁST JEDENÁCTÁ

Změna zákona o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací

Čl. XVII

Zákon č. 99/2019 Sb., o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací a o změně zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, se mění takto:

1. V § 1 odst. 1 se slova „Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“)" nahrazují slovy „Digitální a informační agentury (dále jen „Agentura“)".
2. V nadpisu § 10 se slovo „ministerstva“ nahrazuje slovem „Agentury“.
3. V § 10 úvodní části ustanovení a v § 12 se slovo „Ministerstvo“ nahrazuje slovem „Agentura“.

4. V § 11 se slovo „ministerstvo“ nahrazuje slovem „Agentura“ a slovo „ministerstvem“ se nahrazuje slovem „Agenturou“.

Čl. XVIII

Přechodné ustanovení

Postupy podle zákona č. 99/2019 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, zahájené Ministerstvem vnitra v oblasti působnosti, která podle tohoto zákona přechází na Digitální a informační agenturu, a přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona nedokončené, dokončí Digitální a informační agentura; dosavadní úkony Ministerstva vnitra se považují za úkony Digitální a informační agentury.

ČÁST DVANÁCTÁ

Změna zákona o občanských průkazech

Čl. XIX

Zákon č. 269/2021 Sb., o občanských průkazech, se mění takto:

1. V § 41 odst. 6 úvodní části ustanovení se slova „Správa základních registrů“ nahrazují slovy „Digitální a informační agentura (dále jen „Agentura“)“.
2. V § 69 odst. 1 se slova „Správě základních registrů“ nahrazují slovem „Agentuře“.

Čl. XX

Přechodné ustanovení

Postupy podle zákona č. 269/2021 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, zahájené Správou základních registrů v oblasti působnosti, která podle tohoto zákona přechází na Digitální a informační agenturu, a přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona nedokončené, dokončí Digitální a informační agentura; dosavadní úkony Správy základních registrů se považují za úkony Digitální a informační agentury.

ČÁST TŘINÁCTÁ

ÚČINNOST

Čl. XXI

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. dubna 2023, s výjimkou

1. ustanovení čl. II bodů 2 a 3, která nabývají účinnosti dnem následujícím po dni jeho vyhlášení,

2. ustanovení čl. I bodu 1, čl. II bodu 1 a čl. III a XII, která nabývají účinnosti dnem 1. ledna 2023, a
3. ustanovení čl. VI bodu 31, které nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2026.

Důvodová zpráva

Obecná část

A. Zhodnocení platného právního stavu, včetně zhodnocení současného stavu ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Stávající právní rámec a struktura orgánů veřejné správy upravující digitalizaci nevytváří dostatečné podmínky pro úspěšnou a efektivní digitalizaci veřejné správy při respektování jak vládních cílů vyplývajících z řady usnesení vlády a koncepčních dokumentů, tak cílů stanovených Evropskou unií vyplývajících mimo jiné ze strategického dokumentu *Digitální kompas 2030: Evropské pojetí digitální dekády*, zejména z kapitoly třetí.

Současné právní předpisy upravující strukturu, působnost a pravomoci orgánů veřejné moci v oblasti digitalizace veřejné správy a centrálních sdílených služeb jsou charakteristické určitou roztržitostí právní úpravy a absencí centrální autority, která by se mohla plně soustředit pouze na tuto agendu. Současná struktura orgánů veřejné moci zabývajících se digitalizací je pak pro adresáty právních norem obtížně čitelná a nepřehledná.

Ústředním správním úřadem odpovědným za elektronickou identifikaci a služby vytvářející důvěru a za oblast informačních systémů veřejné správy je Ministerstvo vnitra, viz zákon č. 2/1969 Sb., § 12 odst. písm. n) a o). V rámci Ministerstva vnitra je však tato agenda vzhledem k šíři jeho působnosti spíše okrajová. Navíc se jedná pouze o oblast informačních systémů veřejné správy, nikoliv digitalizace jako celku.

Pokud jde o tzv. sdílené služby, ty jsou nesystémově zařazeny pod jednotlivé resorty. Vzniká tím ne zcela logická situace, kdy provoz systému, který je svou povahou určený všem, provozuje na svůj náklad a odpovědnost jeden resort.

Tyto služby jsou často poskytovány prostřednictvím organizace podřízené danému ministerstvu. Například Národní agentura pro komunikační a informační technologie, s. p. je podřízena Ministerstvu vnitra a Státní pokladna Centrum sdílených služeb, s. p. je podřízena Ministerstvu financí. Tento stav, kdy jsou některé státní podniky, klíčové pro efektivní sdílení služeb, podřízeny pouze určitým resortům, v kterémžto stavu ani nemohou spolupracovat efektivně s jinými ministerstvy a s jinými ústředními správní úřady, je z hlediska digitalizace celé veřejné správy zásadně nevyhovující.

Při stávající struktuře orgánů klíčových pro digitalizaci veřejné správy nelze ani efektivně naplňovat principy digitalizace veřejné správy plynoucí z koncepčních a strategických dokumentů vlády.

Nevyhovující stav sdílených služeb je možné demonstrovat na několika příkladech:

- SZR se dlouhodobě nedaří v rámci MV prosadit obnovu již zastaralého HW základních registrů, kdy dnes je zátěž na aktuální HW o 20-30 % vyšší, než byla plánovaná maximální kapacita při jeho pořízení.
- Zákon o právu na digitální službu byl přímou reakcí na stále chybějící integraci a výměnu dat mezi úřady, na neochotu úřadů data sdílet a vzájemně si poskytovat a to přesto, že tato povinnost je uzákoněna již od roku 2012.

- Už od roku 2009 je stanoveno, že v agendových systémech nebude možné rodné číslo jako jednoznačný identifikátor fyzické osoby využívat. Poté mají rodná čísla nahradit bezvýznamové identifikátory, z nichž nepůjde vyčíst věk ani pohlaví. Termín pro tuto změnu (původně konec 2020) byl již opakovaně posunut na aktuální konec roku 2023 a přesto, ani po 13 letech nejsou velké IS systémy MPSV či MF na tuto změnu připraveny a správci ji dlouhodobě odmítají.

Některé z pohledu digitalizace zásadní právní předpisy jsou navíc konstrukčně i obsahově přežitě a je třeba jejich aktualizace. Jednak na základě technologického vývoje, jednak na základě zkušeností z praxe za poslední roky. Příkladem může být zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy, který zavádí posuzování projektů útvarem Hlavního architekta eGovernmentu (OHA). Toto posuzování se však netýká všech významných veřejných institucí a děje se pouze v prvotní fázi projektu, bez ohledu na jeho pozdější změny. Není také zcela jasné, jak bude postupováno, pokud bude projekt spuštěn i přes nesouhlas OHA, případně mu vůbec nebude i přes zákonnou povinnost oznámen.

Současná právní úprava nestanovuje odchylky ve vztahu k zákazu diskriminace, nezavádí žádné rozdíly na základě pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, víry a náboženství, politického či jiného smýšlení, národního nebo sociálního původu, příslušnosti k národnostní nebo etnické menšině, majetku, rodu nebo jiného postavení. Současná právní úprava není rovněž v rozporu se zákonem č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon). Současná právní úprava nemá bezprostřední, ani sekundární dopady na rovnost mužů a žen a nevede k diskriminaci jednoho z pohlaví, neboť nijak nerozlišuje, ani nezvýhodňuje jedno z pohlaví a nestanoví pro ně odlišné podmínky.

B. Odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy, včetně dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Hlavní principy navrhované právní úpravy jsou především tyto:

- Nadresortní sdílení digitálních služeb veřejné správy, kdy lze efektivně a flexibilně zajišťovat vývoj digitálních služeb, kybernetické bezpečnostní zájmy České republiky a efektivní řešení případných problémů,
 - Konsolidace a propojování informačních systémů veřejné správy, včetně komunikačních platforem a know-how, kterýžto princip by sledoval i poskytování unifikovaných a harmonizovaných služeb pro klienty veřejné správy na celém území České republiky.

Naplnění těchto primárních principů bude vytvořeno prostředím a institucionální zázemím, ve kterém lze sekundárně naplňovat další principy digitálně přívětivé legislativy, tedy zejména:

- Princip interoperability, tedy budování služeb propojitelných a využitelných ideálně i v evropském a mezinárodním prostoru.
- Princip digitalizace jako standard, *digital by default*.
- Rozvoj elektronizace veřejné správy by měl být vždy podmíněn snahou zefektivnit uživatelskou přívětivost a uživatelský zážitek pro klienty veřejné správy.
- Princip maximální míry sdílení dat a znovu-použitelnosti údajů a služeb (*principle only once*) neboli “obíhají data, nikoliv člověk”. Díky lepší komunikaci orgánů veřejné moci mezi sebou dojde mimo jiné k efektivnějšímu a snadnějšímu sdílení dat a údajů o občanech České

republiky, díky čemuž občané nebudou muset při každé interakci s orgány veřejné moci znovu vyplňovat další a další formuláře.

- Princip otevřenosti a transparentnosti dat a služeb (*princip open government*).

Zákon přináší tyto hlavní změny:

- **Zřízení Digitální a informační agentury (zkratkou DIA)**

DIA bude zřízena jako ústřední orgán státní správy.

V průběhu přípravy návrhu věcného řešení bylo zvažováno několik právních forem DIA (jak je uvedeno v RIA), a ústřední orgán státní správy byl zvolen jako nejvhodnější. Forma správního úřadu je nezbytná, jelikož DIA bude vykonávat také státní správu, zejména na úseku elektronické identifikace, kvalifikovaných prostředků atd.

Bude se jednat o organizaci, která z povahy své činnosti poskytuje služby celé veřejné správě, nedává tedy smysl, aby byla podřízena jednomu z ministerstev. Kromě dopadů organizačních (v praxi by docházelo ke střetům mezi zájmy DIA a další agendou resortu), jsou zde i dopady rozpočtové – financovat určitou službu určenou všem úřadům pouze z rozpočtu jednoho ministerstva nelze považovat za spravedlivé uspořádání.

Rovněž dojde k převodu dvou organizačních útvarů z Ministerstva vnitra do tohoto nového ústředního orgánu, a to odbor Hlavního architekta eGovernmentu a odbor eGovernmentu. Bude také převedeno několik zaměstnanců odboru koordinace informačních a komunikačních technologií a eGovernment cloudu. Působnost těchto odborů je nadresortní, a přejde-li odpovědnost za digitalizaci na nový ústřední správní úřad, postrádá udržení těchto útvarů na Ministerstvu vnitra dalšího smyslu.

DIA bude rovněž provozovat tzv. kompetenční centra. Kompetenčními centry se rozumí útvary, které soustřeďují experty či tematicky zaměřené odborné kapacity k jejich následnému využití napříč celou státní správou. Pro vytvoření moderního a udržitelného úřadu je třeba zřízení těchto zmiňovaných kompetenčních center jakožto dobré investice do budoucích období, a jejich zakotvení v zákoně (tím je zajištěna stabilita a možnost dlouhodobého plánování, včetně např. projektového financování). Kompetenční centra vyplňují akutní a přetrvávající potřeby napříč státní správou, jsou základními kameny pro plnění úkolů DIA, která je schopna být leaderem koncepce digitalizace a zároveň spolehlivým asistentem státních subjektů. Zahrnují také implementaci zahraniční praxe a útvary typu “Delivery units”.

V rámci DIA jsou plánována tři kompetenční centra (KC): KC pro sdílené služby a odborné vzdělávání, KC pro jednotný standard a uživatelskou přívětivost a KC analýz, kooperace a vývoje.

Jejich úkoly budou zahrnovat mimo jiné agendu eGov Cloudu, podporu Czechpoint a CAAIS, zajištění vzdělávání a školení zaměstnanců, optimalizaci uživatelského prostředí (UX, UI) a jeho analýzu, budou zahrnovat transformační týmy, které budou pomáhat skrze státní správu jakožto aplikační a implementační jednotka, dále budou podporovat vývoj, analýzu a přenos vědomostí skrze sektory i mezinárodně, a návrh aplikace těchto vědomostí do praxe. Tento výčet není uzavřený, jejich úkoly se mohou dynamicky vyvíjet dle potřeb sekcí v rámci DIA.

Kompetenční centra budou zřízena jako odpověď na vzrůstající potřeby odborných a kvalifikovaných kapacit, a to v mnoha oborech, od IT analytiky, po UX/UI experty. Jejich úkolem bude jak podpora ostatních částí DIA, tak je to i nástroj, díky kterému mohou i ostatní subjekty využít expertízy DIA.

Organizační zakotvení kompetenčních center (oddělení, odbor, sekce...) není předepsáno a bude řešeno dle aktuální potřeby, situace a platné legislativy.

- **Nové nastavení koordinace a řízení digitalizace**

Celá organizace koordinace a řízení digitalizace může být shrnuta přehledem jejího rozložení do několika úrovní za využití veškerého know-how a špičkových expertů, které státní správa skýtá.

Přeměnou stávajících struktur Ministerstva vnitra a Správy základních registrů vznikne nový ústřední orgán státní správy Digitální a informační agentura, která převezme velkou část pravomocí a působnosti resortu vnitra v oblasti digitalizace veřejné správy. Současně bude – analogicky k ministrovi předsedovi Legislativní rady vlády zakotven též ministr předseda Rady vlády pro informační společnost. Tím bude zajištěno, že agenda digitalizace bude vždy zastoupena ve vládě, současně však není nutné, aby se jednalo o samostatného ministra, touto funkcí může být pověřen kterýkoliv člen vlády. Ministr odpovědný za digitalizaci bude vůči DIA plnit koordinační a informační funkci, a současně bude vládě navrhopvat jmenování a odvolání ředitel této agentury.

Strategická úroveň je charakterizována strategickou koordinací na úrovni ministra - předsedy RVIS, taktická a operativní/exekuční úroveň náleží Digitální a informační agentuře. To s sebou nese i úroveň jejich provázanosti - přirozenou a žádoucí kooperaci obou subjektů a vzájemné doplňování se.

Vztah DIA a ministra – předsedy RVIS bude nastaven takto:

"Strategická" úroveň bude reprezentována ministrem – předsedou RVIS a je orientována na udávání směru a zajišťování podmínek k bezproblémové exekuci a řízení digitalizace v ČR - tedy na vytváření přívřetivého prostředí pro další dvě úrovně.

"Taktická a operační" úroveň je především obsažena v DIA. Ta bude zastávat funkci nadresortního, centrálního a jednotného řízení digitálních služeb a současně bude podporovat celou státní správu v této agendě. Umožní se tím využívat tuto špičkovou expertizu všem subjektům státní správy a uchovávat a rozvíjet expertní know-how. Pro tyto účely se dle potřeb rozšíří některé stávající odbory z MV a dále se zavedou další podpůrné týmy (task force, kompetenční centra). V celé státní správě chceme mít jednotnou kvalitu služeb. DIA díky těmto krokům bude schopna poskytnout pomocnou ruku i malým subjektům. Pod DIA bude také státní podnik. Právě ten je zásadní pro podporu celé infrastruktury a bude se do něj také koncentrovat odpovědnost za provoz. Současně umožní flexibilní reakce na krizové situace (jako byly v minulosti např. Covid-19 nebo válka na Ukrajině). Digitalizace jako hlavní zaměření DIA zaručí její snadnější plánování, předvídatelnost a větší stabilitu umožňující dlouho potřebný a mnohdy opomíjený rozvoj. Jako taková bude garantem dlouhodobé linky digitální agendy, která přežije politický cyklus.

Součástí veřejné správy se stane silná centrální autorita s potřebnou pravomocí v oblasti ICT, která bude mít silný mandát vůči všem organizačním jednotkám veřejné správy včetně jejich zřizovaných a příspěvkových organizací. Bude vybavená dostatečnou metodickou, rozpočtovou, legislativní i kontrolní pravomocí, aby byla schopná napříč veřejnou správou prosazovat efektivní, bezpečnou a dlouhodobě udržitelnou digitalizaci veřejné správy.

DIA tak aspiruje na to být:

Zřizena zákonem, má nadresortní postavení a musí zajišťovat rovný přístup k centrálním a správním úřadům.

Nezávislá na řízení ministerstvem nebo jiným ústředním správním úřadem, je orientovaná na výsledek podle schválených strategických dokumentů.

Zaměřená výhradně dovnitř státní správy. Koordinuje a řídí dle stanovených strategií a metodologií digitalizační práce v souladu se svěřenými kompetencemi a odpovědností.

Technologickým centrem pro výkon činností, kdy objednavatelem a věcným garantem jsou ostatní resorty a orgány státní správy, zejména pro centrální a sdílené služby.

- **Přechod kompetencí na DIA**

V souvislosti se zřízením DIA dochází k úpravě celé řady zákonů, které svěřují kompetence v oblasti digitalizace Ministerstvu vnitra a Správě základních registrů. Nově budou tyto kompetence svěřeny DIA.

Správa základních registrů se jakožto správní úřad podřízený Ministerstvu vnitra změnou zákona č. 111/2009 Sb., o základních registrech, transformuje do DIA. Transformace Správy základních registrů je v ohledu efektivní a nadresortní centrálně řízené koordinace digitalizace veřejné správy vhodné řešení. A to především z důvodu přesunutí digitálních agend, které doposud byly v působnosti správního úřadu, který je podřízen jednomu resortu, na nadresortní ústřední správní úřad. Správa základních registrů v současné době mimo jiné realizuje vazby mezi jednotlivými základními registry a dále mezi registry a agendovými informačními systémy. Tyto činnosti jsou z povahy věci nadresortního charakteru a týkají se více resortů. DIA bude mít bezpochyby v mnoha ohledech účinnější nástroje a silnější postavení při prosazování nejmodernějších informačních technologií napříč celou státní správou i v rovině stávajících agend Správy základních registrů, které přebírá.

Kromě výše uvedeného budou nutné i technické změny dalších zákonů, které buď s výše uvedenými záležitostmi přímo souvisejí (jedná se o úzce příbuznou agendu), nebo se jedná o agendu, kterou vykonávají stejné útvary a je natolik marginální, že její ponechání na Ministerstvu vnitra by nebylo efektivní. Jde např. o agendu přístupnosti webových stránek.

DIA nicméně nebude správcem informačního systému evidence obyvatel, informačního systému občanských průkazů a informačního systému cestovních dokladů, jelikož tyto IS spadají fakticky spíše do tradiční působnosti resortu Ministerstva vnitra.

Pro úplnost lze zmínit, že, přestože kromě Ministerstva vnitra například Ministerstvo průmyslu a obchodu a Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost disponují rovněž určitými pravomocemi v oblasti informačních a komunikačních technologií, tato první fáze transformace a koordinace řízení digitalizace veřejné správy nijak nezasahuje do kompetencí MPO či NÚKIB. A to především z toho důvodu, že to není třeba. Tímto zákonem přechází do DIA pouze nezbytné kompetence, které jsou nezbytné k realizaci cílů projektu.

DIA se stane technickým správcem řady ISVS, zatímco věcné správcovství může být jinde - to je v souladu s koncepcí rozdělení služeb na věcného a technického správce a provozovatele, které vyplývá například z přílohy č. 1 usnesení vlády č. 889 ze dne 2. listopadu 2015.

- **Úprava pravomocí hlavního architekta eGovernmentu**

Odbor Hlavního architekta eGovernmentu má dvě skupiny úkolů. První je strategická a koncepční činnost, která je zákonem svěřena Ministerstvu vnitra. Tato působnost bude částečně převedena na DIA, částečně na ministra – předsedu RVIS. Druhá skupina úkolů se týká řízení vedených tímto útvarem a schvalování projektů eGovernmentu. Tato působnost bude rozšířena a převedena na DIA. Oba okruhy působnosti jsou upraveny zejména v zákoně č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy.

Orgány veřejné správy žádají odbor Hlavního architekta eGovernmentu o stanovisko dle zákona č. 365/2000 Sb. v souvislosti s předložením dokumentace programů, investičních záměrů, projektů určených informačních systému nebo v souvislosti se spuštěním služby určeného informačního systému. Pojem „určený informační systém“ je definován v § 2 písm. u) zákona č. 365/2000 Sb., podle něhož se jedná o takový informační systém veřejné správy, který využívá služby tzv. referenčního rozhraní nebo mu poskytuje služby, má vazby na takový informační systém veřejné správy, nebo je určený k poskytování služby informačního systému veřejné správy fyzickým nebo právnickým osobám s předpokládaným počtem uživatelů, kteří využívají tzv. přístup se zaručenou identitou, alespoň 5000 uživatelů ročně.

Vydávání stanovisek podle zákona č. 365/2000 Sb. je tímto zákonem svěřené Ministerstvu vnitra, organizačním řádem je pak výkonem této činnosti pověřen odbor Hlavního architekta eGovernmentu.

Toto uspořádání má nedostatky jednak institucionální, jednak věcné povahy.

Nedostatkem institucionální povahy je zakotvení této agendy ve struktuře Ministerstva vnitra. Ministerstvo vnitra je jako ústřední orgán státní správy pro vnitřní věci, včetně otázek vnitřní bezpečnosti, provozovatele celé řady informačních systémů veřejné správy, jak pro vlastní potřebu, tak pro potřeby Policie ČR, samospráv i jiných správních úřadů. Mnohdy tak nastává absurdní situace, že Ministerstvo vnitra (odbor eGovernmentu) posuzuje systémy, jejichž správcem a provozovatelem je jiná složka téhož ministerstva. Tím nastávají nekomfortní situace střetu zájmů, kdy jak posuzovatel, tak posuzovaný podléhají společnému nadřízenému na úrovni ministra, někdy dokonce na úrovni náměstka, a nelze tak využít standardní postupy řešení rozporů (ministr nemůže předložit vládě rozpor sám se sebou). Rozpor je tak třeba řešit interními postupy v rámci ministerstva, což zakládá nerovné postavení vůči ostatním resortům.

Tento nedostatek má být odstraněn přesunem této kompetence na nově vzniklý ústřední orgán státní správy, DIA.

Věcným nedostatkem je omezený rozsah posuzování. Projekty se posuzují před dokončením zpracování zadávací dokumentace, je-li zpracována, jinak před podpisem smlouvy s dodavatelem. Posuzování neřeší pozdější změny projektu, ani jeho provoz. Rovněž tak nejsou pokryty všechny relevantní instituce (např. právnické osoby podřízené ministerstvům nebo státní fondy).

Kromě čistě organizačního přesunu tak bude upraven i rozsah a obsah posuzování projektů Hlavním architektem.

První změnou je technická úprava okruhu subjektů, jejichž projekty budou posuzovány. V současné době jsou totiž z posuzování vyňaty některé podřízené organizace a subjekty zvláštní právní formy, například státní fondy nebo některé podřízené organizace v rámci resortů. Nejedná se však o novou povinnost, de facto se jedná o sjednocení dvojího režimu, kdy některé organizace jsou posuzovány na základě zákona, jiné na základě usnesení vlády č. 86 z roku 2020. Okruh posuzovaných subjektů se tedy reálně nezmění.

Druhou změnou je věcný rozsah posouzení. Věcně bude nově projekt hodnocen i z dalších úhlů, které dosud v zákoně absentují - uživatelská přívětivost, práce s daty, potřeby eGovernmentu jako celku. Tato změna si však nevyžádá změnu zákona a předpokládá se, že bude řešena nelegislativně - jelikož OHA posuzuje u státních institucí i shodu s usneseními vlády, postačí je později příslušně doplnit.

- **Samostatná rozpočtová kapitola**

Velké digitalizační projekty bývají svou povahou nadresortní, slouží všem organizačním složkám státu, stejně jako samosprávám atd. Přesto je nutné je financovat vždy z rozpočtové kapitoly některého ministerstva.

Stejně tak není možné v těchto podmínkách vybudovat silné kompetenční centrum, ve kterém by se soustředily zkušenosti a odbornost, které by pak mohly synergicky využít i ostatní úřady.

Jako řešení je navrhován převod rozpočtových prostředků určených na digitalizaci do jedné rozpočtové kapitoly, jejímž správcem bude DIA. Z této kapitoly budou následně financovány digitalizační projekty nadresortního a celostátního významu, které svou povahou slouží všem resortům – celostátně sdílených služeb.

Tím bude dosaženo jednak transparentnosti při vyčíslování a monitoringu výdajů na digitalizaci, jednak bude zajištěno jasné účelové určení těchto prostředků a nemožnost je převádět na jiné účely bez rozhodnutí vlády, případně též příslušného výboru Poslanecké sněmovny, což je klíčové pro dlouhodobé plánování.

Jelikož rozpočtová skladba je dána vyhláškou, tato změna plyne z tohoto zákona pouze nepřímo (je důsledkem zřízení nového ÚOSS). Ke změně rozpočtových pravidel nedochází.

- **Úprava kompetenčního zákona**

Kromě nezbytných změn souvisejících se zřízením DIA jako ústředního správního úřadu bude třeba zakotvit agendu digitalizace jako svébytnou agendu svěřenou členovi vlády. Na základě vyhodnocení variant jsme došli k závěru, že není třeba zřizovat samostatného ministra digitalizace, ale bude převzat model ministra odpovědného za legislativu, který může být buď samostatný, nebo může být spojen s jinou funkcí ve vládě. Jde o řešení v podstatě legislativně zakotvující současný faktický stav. Legislativní zakotvení je však nezbytné z technických důvodů - zákonem nelze ukládat úkoly orgánu, který je nyní zřízen toliko usnesením vlády.

- **Úpravy zákona o státním podniku**

V návaznosti na výše zmíněnou analýzu bude nutné zajistit, aby bylo možné podřídit státní podnik ústřednímu orgánu, v jehož čele není ministr.

Předkládaný zákon však vytváří pouze možnost této změny. Zda bude skutečně využita, a zda dojde k jakékoliv organizační změně na straně státních podniků NAKIT a SPCSS, bude na rozhodnutí vlády, které tento zákon nijak nepředjímá.

- **Přechodná a závěrečná ustanovení**

Součástí zákona bude jednorázové ustanovení, které zajistí přechod pracovních a služebních vztahů ex lege, stejně jako převod majetku, nároků z nespotřebovaných výdajů atd., což značně usnadní související administrativu.

Mezinárodní srovnání

Navržené řešení vychází z podrobné analýzy řešení koordinace a řízení digitalizace v zahraničí a přebírá nejlepší evropské modely.

Následuje výčet a popis inspiračních zdrojů:

- **DÁNSKO**

Ústřední vládní mandát ICT

Ústřední vláda je odpovědná za rozvoj politiky a celkové řízení záležitostí souvisejících s ICT. Celková odpovědnost za ICT je svěřena Ministerstvu financí. To zajišťuje silnou

platformu pro centrální koordinaci záležitostí ICT. Mandát ke spolupráci a úloha Ministerstva financí koordinovat záležitosti ICT není stanovena zákonem, ale je odvozena od tradiční role Ministerstva financí koordinovat administrativní praxi ústřední vlády a řídit zvyšování efektivity ve veřejném sektoru.

Ministerstvo financí a s ním i **Agentura pro digitalizaci** odpovídá za vyjednávání a rozvoj ICT strategií, politik a standardů pro všechny úrovně státní správy. Provoz ICT, infrastruktura a podpůrné služby jsou v kompetenci **Agentury pro vládní IT** služby, která je rovněž součástí Ministerstva financí. Ministerstvo zřídilo **Radu pro ICT**, která musí přezkoumat velké projekty ICT ústřední vlády, než budou projekty moci použít své prostředky na rozvoj. Agentura pro digitalizaci a Agentura pro vládní IT služby odvozují svůj mandát od celkového mandátu pro ministerstvo financí, který je stanoven vládou (formálně předsedou vlády) při ustavování každé nové vlády. Mandáty pro tyto dvě agentury jako takové nejsou stanoveny v nařízení, ale konkrétní služby poskytované Agenturou pro digitalizaci jsou regulovány.

Dánská agentura pro digitalizaci

Agentura pro digitalizaci byla založena v roce 2011 jako součást Ministerstva financí a je odpovědná za vyjednávání a rozvoj ICT strategií, politik a standardů pro všechny úrovně státní správy. Agentura je zodpovědná za realizaci vládních digitálních ambicí a využívání technologií digitálního blahobytu ve veřejném sektoru. Agentura také předsedá Radě pro ICT a sídlí v ní sekretariát rady, který dohlíží na projekty ICT napříč ústřední vládou. Sídlí zde také sekretariát Dánského vládního digitalizačního partnerství.

Agentura řídí spolupráci veřejného sektoru v úsilí o digitální transformaci veřejného sektoru. Aby byla komunikace a výměna informací mezi veřejným sektorem, podniky a občany co nejjednodušší, odpovídá agentura za širokou škálu běžných digitálních nástrojů a řešení veřejného sektoru, počínaje vývojem a provozem eID/digitální řešení podpisů na webové stránky zaměřené na občany (národní portál pro občany).

Zodpovídá také za implementaci řady strategií:

- Společné digitální strategie veřejného sektoru
- Strategie řízení ICT v ústřední vládě
- Národní strategie pro kybernetickou a informační bezpečnost
- Národní strategie pro umělou inteligenci

Služby, které Agentura pro digitalizaci poskytuje veřejnosti, jsou obvykle nařízeny společnou digitální strategií veřejného sektoru a společně financovány státem, kraji a obcemi prostřednictvím ročních rozpočtových dohod a prostřednictvím zákona o státních financích. Několik služeb národní infrastruktury, konkrétně eID/digitální podpis a Digitální pošta, je nařízeno a regulováno zákonem. Veškeré financování činností Agentury pro digitalizaci probíhá prostřednictvím státního finančního zákona.

Ústřední rada vlády pro ICT

Ústřední rada vlády pro ICT byla vytvořena v roce 2011 a postupně získala silnější mandát k přezkoumání ICT projektů a akčních plánů pro portfolia ICT systémů v ústřední správě.

ICT Council se skládá ze 13 členů s rozsáhlými zkušenostmi s řízením digitální transformace, ICT projektů a strategie. Členové jsou na úrovni představenstva nebo C levelu, především ze soukromých, ale i polo veřejných organizací. Předsedou je vedoucí státní úředník ministerstva financí. Rada ICT má dvě části – posouzení projektu ICT a posouzení řízení portfolia ICT

systému. Posouzení jsou povinné na základě požadavků stanovených výše uvedeným rozpočtovým nařízením.

Rada ICT podporuje vrcholový management ve veřejných organizacích poradenstvím při provádění rozsáhlých ICT projektů nebo programů a poskytuje jim a jejich organizaci konkrétní nástroje pro projektové řízení, realizaci přínosů a řízení rizik. Jakýkoli projekt ICT přesahující 15 milionů DKK musí být ve fázi analýzy přezkoumán Radou pro ICT, než bude moci pokračovat do vývojové fáze a začít využívat finanční prostředky na skutečný rozvoj ICT.

Rada ICT posuzuje příslušnou projektovou dokumentaci včetně rozsahu, projektového přístupu, schopností, rizik, přínosů, navrhovaného harmonogramu a rozpočtu. Tento mechanismus zajišťuje, že ICT projekty ústřední vlády ve větší míře, než dříve dodržují stejné standardy, že k vyšším nákladům a časovému překračování dochází méně a že vyšší management přebírá odpovědnost za rozvoj ICT.

Rada pro ICT také podporuje vyšší management ve veřejných organizacích poradenstvím při řízení portfolia systémů ICT a správě IT. Každá veřejná organizace s rozpočtem na IT přesahujícím 30 milionů DKK musí mít svůj akční plán pro správu portfolia systémů ICT a správa IT musí být každé tři roky přezkoumána Radou pro ICT.

Akční plán se zaměřuje na systémy kritické pro dánskou společnost a kritické systémy pro podnikání. Akční plán popisuje strategický pohled vrcholového vedení na systémové portfolio a řízení organizace, stav AS-IS v systémovém prostředí s integracemi, hodnocení stavu systému a jak systémové portfolio podporuje aktuální hlavní obchodní úkoly. Na základě těchto zjištění akční plán popisuje scénář TO-BE a plán postupu, např. vyřazování starších systémů z provozu, upgrade na cloudové platformy, změnu strategie sourcingu nebo lepší sladění systémů s hlavními úkoly.

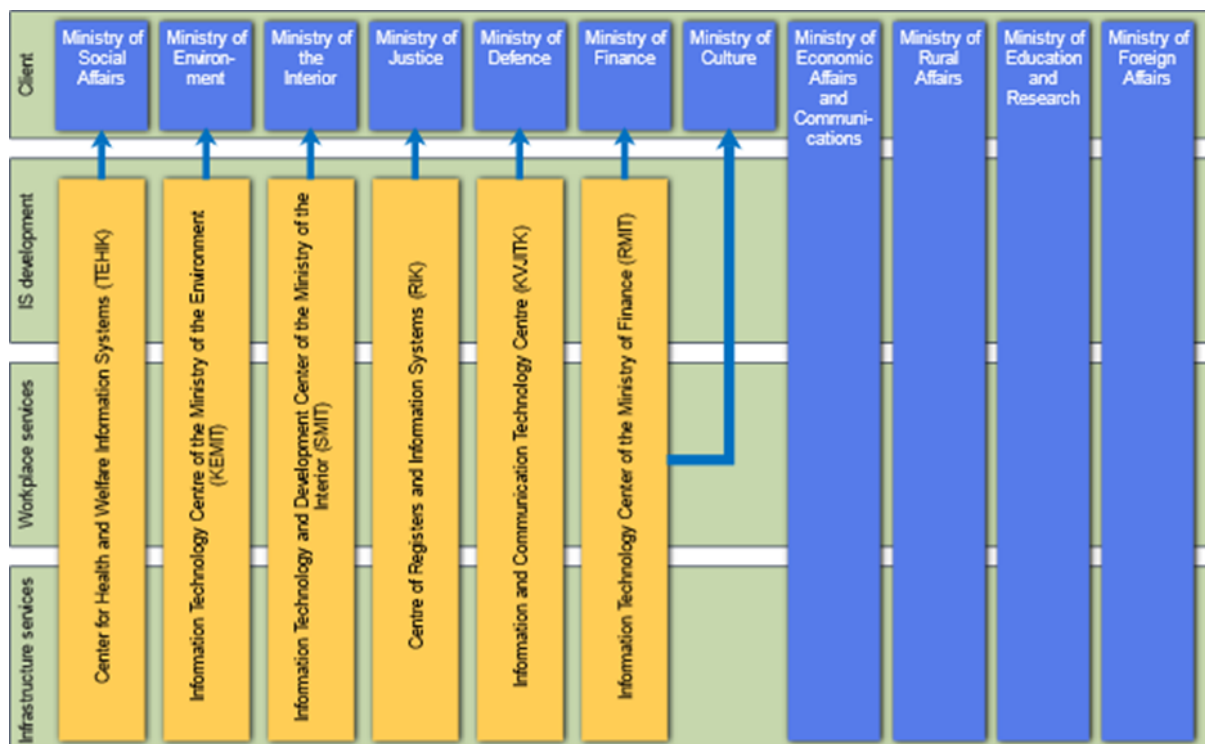
Tento mechanismus zajišťuje, že portfolia ICT systémů ústřední vlády jsou udržována v aktuálním stavu a upřednostňována vrcholovým vedením, přičemž bedlivě dohlíží na vytváření starších systémů a redundantní systémy a že vrcholové vedení přebírá odpovědnost za operace ICT.

Regionální mandát ICT

5 dánských regionů je primárně odpovědných za řízení zdravotní péče a v menší míře za regionální rozvoj, jako je vzdělávání, záležitosti životního prostředí a veřejná doprava. To se odráží v odpovědnosti za ICT.

- ESTONSKO

Celostátní informační technologie estonského veřejného sektoru jsou organizovány podle decentralizovaného modelu (viz obrázek). Organizace informačních technologií ve státních orgánech je částečně konsolidována oblastmi vlády. V zemi bylo zřízeno šest center informačních technologií, která poskytují služby správy a rozvoje informačních technologií především oblasti své státní správy. Částečně se využívá i model sdílených služeb.

Ministerstvo hospodářství a komunikací

Ministerstvo hospodářství a komunikací má odpovědnost za státní IT governance – koordinaci a tvorbu politik. Relevantními oblastmi činnosti jsou informační společnost a kybernetická bezpečnost. Ministerstvo hospodářství a komunikací odpovídá za vypracování a implementaci 14 různých strategických dokumentů, které utvářejí rozvoj Estonska.

Neexistuje žádný předpis, který by zavazoval úřady ke spolupráci napříč hranicemi nebo ministerstvy. Státní směrnice Public Service Portfolio Management (PSPM) však takovou spolupráci vyžaduje. Ministerstvo hospodářství a komunikací jako vedoucí ministerstvo pro informační společnost vytvořilo ministerské nařízení, které definuje Radu pro informační společnost, její úkoly a členy.

Rada pro informační společnost

Rada pro informační společnost se skládá ze zástupců státních orgánů a klíčových organizací soukromého a neziskového sektoru, které se podílejí na rozvoji informační společnosti a implementaci digitální agendy.

Ke koordinaci implementace digitální agendy budou využívány tematické nebo úkolové pracovní skupiny a sítě, například Rada pro správu dokumentů a skupina odborníků na interoperabilitu; významnou roli hraje také síť IT manažerů státních úřadů.

Úkoly Rady jsou:

- podílet se na plánování a realizaci hlavních směrů rozvoje organizace veřejných služeb (dále oblast) a činností podporujících rozvoj,
- shromažďovat příklady dobré praxe a problematických míst v oblasti a předkládat návrhy týkající se rozvoje oblasti na jeho základě projednávat potřeby poskytování návodů a doporučení v oblasti a návrhy pokynů a doporučení,

- projednávat potřebu novelizace právních předpisů, které se oblasti významně dotýkají a připravovat takové právní předpisy a podávat návrhy příslušným orgánům,
- projednávat dle potřeby další záležitosti,
- sleduje realizaci plánovaných činností a plnění pokynů,
- spolupracuje s dalšími radami zřízenými na základě nařízení „Zásady pro řízení služeb a řídicí informace“.

Rada má stálé členy ze všech ministerstev a úřadů s významným vlivem na informační společnost.

Státní centrum informačních a komunikačních technologií (RIT) – služby infrastruktury ICT

Estonská vláda schválila návrh ministra podnikání a informačních technologií Andrese Sutta na zřízení Státního centra informačních a komunikačních technologií dne 1. prosince 2021, které sjednotí poskytování ICT infrastruktury a služeb na pracovišti pro instituce veřejného sektoru. V nadcházejících letech budou jednotky služeb infrastruktury pracovišť a serverů, odpovídající aktiva a řešení a organizace těchto služeb, převedeny na RIT. Stávající digitalizační agentury pod jinými ministerstvy budou nadále rozvíjet a spravovat aplikace ministerstev, jako je e-finanční úřad, registr obyvatel, zdravotnický informační systém atd. RIT mimo jiné převezme dodávky a vývoj vládního cloudu.

- NĚMECKO

ITZ Bund (Spolkové centrum informačních technologií) je veřejnoprávní instituce v resortu Spolkového ministerstva financí se sídlem v Bonnu. Jako centrální poskytovatel IT služeb podporuje německou spolkovou správu s důrazem na nadresortní systémy.

ITZ Bund byl zřízen Zákonem s účinností od 1. ledna 2016 s cílem realizovat konsolidaci IT řešení na federální úrovni (v období 2016-2020 pouze jako sekce ve struktuře Ministerstva financí). Zajištění služeb probíhá v projektové struktuře v šesti dílčích projektech, které jsou strategicky řízeny IT radou v souladu se Zákonem na podporu elektronizaci státní správy (Gesetz zur Förderung der elektronischen Verwaltung (EGovG)).

Řídicími orgány jsou správní rada/představenstvo a Direktorium. V představenstvu jsou zastoupeny všechny federální/spolkové resorty, tj. ministerstva. ITZ Bund díky tomu více zohledňuje mezipřesortní poskytování služeb.

Historie

ITZ Bund byl vytvořen fúzí, resp. do jeho struktury byly přeneseny následující organizace:

Podřízená organizace	Zastřešující instituce
Zentrum für Informationsverarbeitung und Informationstechnik (ZIVIT) Centrum pro zpracování informací a informačních technologií	Spolkové ministerstvo financí
Bundesanstalt für IT-Dienstleistungen Spolkový institut pro IT služby	Spolkové ministerstvo dopravy a digitální infrastruktury

Bundesstelle für Informationstechnik (BIT) Spolkového úřadu pro informační technologie	Spolkové ministerstvo vnitra
Kompetenzzentrum für Personalverwaltung und Systemsteuerung (KPVS) Kompetenční centrum pro personální správu a řízení systému (KPVS)	Bundesamt für zentrale Dienste und offene Vermögensfragen (BADV) Spolkový úřad pro centrální služby a majetkové otázky

Centrální poskytovatel IT služeb ITZ Bund vzešel z původně nezávislých tří úřadů, jeho založení bylo prvním krokem k realizaci rozsáhlého projektu **Konsolidace federálního IT**. Personál převedený z odborů Federálního ministerstva vnitra a Federálního ministerstva dopravy přešel do resortu Federálního ministerstva financí.

Od té doby využívá řešení ITZ Bundu řada úřadů ve federální správě z oblastí dopravy, cel, rozpočtu, daní, občanských agend, statistiky, azylu a vnitřní bezpečnosti. Aktivně přispívá do klíčových projektů eGovernmentu jako elektronická spisová služba či elektronická evidence tržeb.

Počet zaměstnanců: 3800

Počet poboček: 12

Rozpočet: 849 mil. € (r. 2021)

Počet spravovaných zařízení: cca. 104.000

Počet serverů ve správě: 37.800 (52 Petabytů)

Počet uživatelů: 1 mil. klientů ve spolkové státní správě

Portfolio

eGovernment

ITZ Bund je hybnou silou rozvoje e-governmentu na spolkové úrovni a reprezentuje řadu milníků. Klíčovou roli zde hraje digitalizace administrativních služeb spolkových, státních a místních úřadů pod společnou e-government logikou:

- Spisová služba,
- eVolby,
- Státní cloud,
- IT standardy pro zaměstnance státní správy,
- Inter/intranetové řešení státní správy,
- Správní portál.

Zakázkové řešení

ITZ Bund je k dispozici svým zákazníkům i pro specifické požadavky. Mezi dlouhodobé zákazníky zde patří celní správa, správa vodních cest a lodní dopravy či centrální daňový úřad. Konkrétně ITZ Bund zajišťuje například systém pro správu daní nákladních aut, celní systém ATLAS, datové schránky atd.

Tvorba standardů

Standardizace se aplikuje pro stejné nebo velmi podobné procesy skrze společné nástroje, což umožňuje spolupráci bez diskontinuity mezi jednotlivými medii či IT řešeními. ITZ Bund je ústředním kontaktním bodem federální vlády a poskytuje řadu standardních řešení:

- Platforma pro spolkový/federální cloud,
- Ochrana dat,
- Digitální platební platforma,
- Formulář management systém,
- Builder pro weby státní správy,
- Intranet pro spolkové/federální subjekty.

ITZ Bund mj. zřídil ve spolupráci s Univerzitou ozbrojených sil v Mnichově přípravný kurz pro navazující technickou službu ve federální správě ve formě duálního bakalářského studia s názvem Informatika ve státní správě.

- VELKÁ BRITÁNIE

Government Digital Strategy je součást celkové reformy veřejných služeb UK vyhlášené v červnu 2012. Tento dokument definuje strategii a cestu, jakou se stane vláda “digital by default” – přirozeně elektronická, z podstaty digitální.

Slovy “Digital by default” je myšleno, že “elektronické služby jsou tak jednoduché a pohodlné, že všichni ti, kteří je mohou využívat, tak učiní, zatímco ti, kteří nemohou, nejsou vyloučeni z využívání těchto služeb jiným způsobem.”

By digital by default, we mean digital services that are so straightforward and convenient that all those who can use them will choose to do so whilst those who can't are not excluded.

Government Digital Strategy zavazuje vládu UK k zajištění, že všechny nové nebo přepracované transakční (ve slovníku GDS státních a veřejných) služby splní standardy “Digital by Default” do dubna 2014.

Celá strategie a odpovědnost za ni spadá na Government Digital Services při úřadu vlády.

Strategie Government Digital Services pro roky 2021-2024

Posláním GDS je vytvářet jednoduché, propojené a personalizované služby veřejné správy pro každého. S využitím jedinečného postavení GDS v centru státní správy budou vyvíjet služby, které budou pro uživatele prostě fungovat, ať už jsou základní systémy jakkoli složité.

Před deseti lety měla vláda Spojeného království organicky vybudovanou online prezentaci, kdy každé ministerstvo, agentura a orgán státní správy měly své vlastní webové stránky. Další informace byly k dispozici prostřednictvím DirectGov a BusinessLink, což byly první pokusy o shromáždění informací na jednom místě.

Po zprávě Marthy Lane Foxové o digitální státní správě v roce 2010 byla založena GDS, která se zaměřila na nápravu zveřejňování, digitalizaci transakčních služeb s velkým objemem dat a budování "velkoobchodních" technologických platforem. Byl vytvořen portál GOV.UK a více než 2 000 dalších webových stránek bylo plně převedeno na novou jednotnou publikační platformu. Dvacet pět služeb s největším objemem transakcí bylo vybráno jako "příklady" digitální transformace a byl vytvořen program, jehož cílem bylo tuto transformaci provést. Přestože je třeba se poučit, mnohé z těchto služeb zůstávají zlatým standardem toho, jak mohou vypadat vynikající digitální služby.

Za deset let od vzniku GDS vybudovaly resorty a agentury digitální týmy nejvyšší kvality a mnohé z nejdůležitějších služeb byly vytvořeny a navrženy na základě průzkumu skutečných uživatelů a jsou podporovány agilními, multidisciplinárními týmy.

Úloha GDS v roce 2021 a dále

Z pozice v centru státní správy má GDS ideální předpoklady k tomu, aby se podívali na práci digitálních týmů napříč státní správou a zjistili, kde existují společné potřeby produktů, platforem a služeb. Díky centrálnímu budování může provést těžkou práci a umožnit tak ministerstvům, aby se soustředila na budování služeb, místo aby musela znovu vynalézat kolo.

Je také důležité si uvědomit, že GDS již není ve startovacím režimu. Z letošního rozpočtu ve výši přibližně 90 milionů liber a s více než 800 zaměstnanci je přibližně 60 % potřeba na podporu stávajících platforem, služeb a obsahu. To zahrnuje zajištění dostupnosti, spolehlivosti a aktuálnosti informací na webu GOV.UK, který je životně důležitým zdrojem informací pro miliony občanů.

Musí si proto selektivně vybírat, na co zaměří své lidi, dovednosti a peníze, aby co nejvíce změnili vládní služby pro co nejvíce uživatelů. Domnívají se, že existují tři hlavní kategorie, které to umožňují:

- služby, které před koncovým uživatelem skrývají složitost vládních struktur,
- služby, které může poskytovat pouze centrum,
- služby, které by měly být vytvořeny jednou a znovu široce využívány.

S ohledem na to má GDS pro příští 3 roky 5 hlavních úkolů.

Mise 1: GOV.UK jako jediné a důvěryhodné online místo pro vládní informace a služby.

Jádrem všeho, co bude v příštích 3 letech dělat, musí být zajištění toho, aby GOV.UK zůstal jediným důvěryhodným zdrojem informací, pokynů a služeb pro veřejnost. Za tímto účelem GDS bude:

- pokračovat v investicích a rozvoji našich týmů pro obsah,
- zajišťovat podporu, vysokou dostupnost a bezpečnost technologických platforem, na nichž je GOV.UK založen,
- vylepšovat design a fungování klíčových funkcí, jako je navigace a vyhledávání,
- přesunout se za hranice webových stránek a hledat způsoby, jak se k vládním informacím, pokynům a službám dostat z míst, kde se uživatelé nacházejí, a ne z míst, která nám vyhovují
- zajistit, aby publikační nástroje, které poskytujeme úředníkům napříč státní

správou, byly jednoduché a přehledné a podporovaly používání nových návrhových vzorů.

Mise 2: Spojené služby, které řeší celé problémy a pokrývají více resortů.

Někteří lidé potřebují přistupovat ke službám státní správy jen několikrát za rok, vyplní formuláře a jdou dál. Existují však miliony lidí, kteří mají komplikovaný a rušný život a potřebují od vlády spoustu pomoci, někdy po dobu několika měsíců a někdy i let. Těmto uživatelům se služby zdají být nesmírně oddělené a je obtížné se v nich orientovat.

Mise 3: Jednoduché řešení digitální identity, které funguje pro každého.

Většina stávajících řešení pro přihlašování a digitální identitu ve vládních službách byla navržena, vyvinuta a provozována v rámci resortních sil se zaměřením pouze na uspokojování potřeb jednotlivých resortů. Pro uživatele je to nepřehledné a frustrující; pro státní správu je to drahé a nechává to otevřený prostor pro podvody.

Bude vycházet z toho, co jsme se naučili z projektu GOV.UK Verify, a vytvoříme nový způsob, jak se uživatelé mohou přihlásit ke službám z jakéhokoli ministerstva a potvrdit svou totožnost.

Mise 4: Společné nástroje a odborné služby.

Hodně se mluví o úspěších Velké Británie v oblasti digitální transformace, od online daní až po upomínky na technickou prohlídku. Pro mnoho občanů je však jejich zkušenost velmi odlišná. Možná chtějí sponzorovat žadatele o vízum nebo změnit své jméno na základě veřejné listiny, nebo dokonce adoptovat dítě. Při těchto cestách a více než 3 000 dalších se uživatelé stále musí spoléhat na to, že si vytisknou PDF, vyplní ho propiskou a pošlou na úřad. To je špatné pro uživatele, nesmírně neefektivní pro státní správu a armádu lidí, kteří zpracovávají papíry, stát přichází o možnosti využití dat pro analýzu.

GDS proto plánuje:

- vybudovat novou službu "Shromažďování informací od uživatelů" (dříve známou jako "Odesílání"), která bude automaticky digitalizovat stávající formuláře, a také zjednodušit automatické vytváření nových digitálních formulářů namísto formulářů PDF,
- vytvořit sadu komponent a zpřístupnit je všem - věci jako výběr adresy, vyhledávání společností a seznamy zemí,
- vyvinout nebo pořídit sadu lehkých back-office produktů pro správu případů a další běžné potřeby, aby bylo možné digitalizovat služby end-to-end,
- Stávající platformy dobře udržovat, vybudovat a udržovat divizi profesionálních služeb, která bude v případě potřeby pomáhat ostatním složkám státní správy (ústředním i místním). Konkrétně:
 - Vytvořit tým odborníků z praxe, kteří budou moci vyjíždět a pomáhat týmům v jiných částech státní správy digitalizovat jejich jednodušší služby s využitím produktů Government as a Platform (GaaP) - více informací o GaaP si můžete přečíst na našem blogu,
 - pokračovat ve spolupráci s vládami po celém světě a sdílet poznatky o modelech a přístupech k digitální transformaci a čerpat z nich poznatky, které rovněž pomohou udržet GDS na špičkové úrovni.

Mise 5: Spojená data napříč resorty.

Aby GDS mohla splnit jakoukoli z výše uvedených 4 misí, musí do centra strategického přístupu postavit data. To znamená, že bude schopna komplexně pochopit, jak lidé komunikují se státní správou online, a bude schopna využívat data o lidech a státní správě (se souhlasem) k poskytování služeb na úrovni, kterou očekávají.

Jak toho dosáhnou

Pro GDS, stejně jako pro každou jinou organizaci, je stejně důležité, jakým způsobem budeme tuto strategii realizovat, jako to, co je v ní obsaženo. Zavazují se, že:

- i nadále prosazovat především potřeby koncových uživatelů, protože jsme přesvědčeni, že jediné tak, aby věci fungovaly pro koncové uživatele, lze dosáhnout efektivitu, kterou přináší digitální transformace,
- zavádět nejvyšší standardy důvěry, transparentnosti a spravedlnosti do všeho, co děláme a budujeme,
- úzce spolupracovat s ostatními složkami státní správy a budovat na základě konsensu a osvědčených výsledků,
- být odvážní v našich ambicích: některé z našich prací na propojení vládních služeb povedou k některým obtížným otázkám ohledně vlastnictví, odpovědnosti a sdílení dat; budou naslouchat a reagovat, ale budeme prosazovat správnou věc, ne tu snadnou,
- budou spíše pokorní než arogantní a budeme pravidelně vyjíždět na místa, kde se služby poskytují,
- budou pracovat otevřeně, což zahrnuje pravidelné blogování, veřejná vystoupení a diskuse s lidmi uvnitř i vně státní správy,
- pokračující závazek k otevřenému zdrojování našeho kódu tam, kde je to možné, a k podpoře jeho opětovného použití ve Spojeném království i na celém světě,
- zajištění toho, aby GDS byla bezpečným, zábavným a naplňujícím místem pro práci našich lidí, kde budeme mít nulovou toleranci k šikaně, diskriminaci, nepříjemným vtípkům a všemu, co je mezi tím,
- pracovat na tom, aby naše týmy více reprezentovaly společnost, pro kterou stavíme: budeme pečlivě sledovat naši rozmanitost ve všech charakteristikách a také neúnavně pracovat na snižování všech zjištěných rozdílů v odměňování,
- budování center GDS v Manchesteru (prvotní zaměření) a Bristolu, abychom přilákali více talentů a abychom se v našem přístupu méně soustředili na Londýn.

Vyhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Navrhovaná právní úprava nestanovuje odchylky ve vztahu k zákazu diskriminace, nezavádí žádné rozdíly na základě pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, víry a náboženství, politického či jiného smýšlení, národního nebo sociálního původu, příslušnosti k národnostní nebo etnické menšině, majetku, rodu nebo jiného postavení. Navrhovaná právní úprava není rovněž v rozporu se zákonem č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon). Navrhovaná právní úprava nemá bezprostřední, ani sekundární dopady na rovnost mužů a žen a nevede k diskriminaci jednoho z pohlaví, neboť nijak nerozlišuje, ani nezvýhodňuje jedno z pohlaví a nestanoví pro ně odlišné podmínky.

c. Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy v jejím celku

Česká republika dosahuje dlouhodobě v rámci Evropské unie i v rámci jiných mezinárodních organizací, jako jsou například OECD nebo OSN, v digitalizaci veřejné správy podprůměrných výsledků. Podle hodnocení Indexu digitální ekonomiky a společnosti (Digital Economy and Society Index, zkratka “DESI”) se Česká republika v roce 2021 zařadila na 18. místo z 27 členských států EU, přičemž je dlouhodobě stagnantní, a oproti roku 2020 si dokonce o jedno místo pohoršila.¹ Podle rozvoje E-Government indexu OSN EGDI je Česká republika v digitalizaci veřejné správy na 39. místě ze 193 a v indexu, v kterém se měří občanská angažovanost a otevřenost a spolupráce státních institucí se soukromým sektorem, se ČR umístila dokonce na 65. místě ze 193.² A konečně dle šetření OECD Government at a Glance 2021 v Digital government indexu ČR rovněž zaostává za průměrem všech členských zemí, konkrétně na stupnici 0 - 1, získala hodnocení 0,43, kdy průměr všech členských zemí je 0,51.³

Hlavní příčiny podprůměrných výsledků České republiky v indexech digitalizace veřejné správy jsou zejména tyto:

- Chybí centrální koordinace, standardy, jednotná metodika a efektivní projektové řízení. Absentuje také efektivní sdílení kompetencí a potřebných odborných zkušeností.
- Agenda digitalizace je z povahy věci agenda nadresortní, ale stávající odpovědné útvary jsou začleněné především v organizační struktuře Ministerstva vnitra. Dochází tak k situaci, kdy Ministerstvo vnitra v rámci kontrolních funkcí posuzuje samo sebe a je současně provozovatelem řady informačních systémů sdílených napříč veřejnou správou.
- Nevyhovující je stav tzv. sdílených služeb, kdy například základní registry tvořící páteř českého eGovernmentu jsou službou pro všechny správní úřady, včetně úřadů samospráv, ale v současné době jsou podřízenou organizací Ministerstva vnitra a jsou financovány z jeho rozpočtové kapitoly. V důsledku špatné koordinace a neefektivního sdílení lidských zdrojů na jednotlivých resortech často také chybí odborné lidské kapacity.
- Posuzování a schvalování informačních systémů veřejné správy odborem Hlavního architekta je omezené, často se děje až těsně před podpisem smlouvy s dodavatelem. Pozdější změny a zásahy do projektů se dějí mimo jakékoliv posouzení,
- V současné době mají některá ministerstva podřízenou organizaci, která má formu zpravidla státního podniku, od které mohou nakupovat IT služby mimo režim zákona o zadávání veřej. zakázek na základě tzv. in-house výjimky. Což je však navíc možné jen v rámci jednoho resortu. Toto uspořádání je ne hospodárné, protože neumožňuje resortům sdílet vysoce odborné kapacity a neumožňuje uchování jedinečného know-how.
- Právní řád České republiky obsahuje zastaralou legislativu, která na změny a vývoj v informačních technologiích reaguje těžkopádně a která zároveň zpravidla neumožňuje ve veřejné správě nejnovější IT efektivně a hospodárně implementovat.
- Výdaje na IT jsou rozdrobené a neexistuje žádný ucelený přehled o výdajích napříč veřejnou správou. Nejsou využívány možnosti případné synergie, není ani jak vyhodnotit efektivitu nákladů a investic.

Informační technologie se ve všech myslitelných oblastech vyvíjejí čím dál plynulejším tempem. Se současnými výdobytky nejmodernějších informačních technologií se ovšem ruku

¹ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/desi>

² <https://publicadministration.un.org/egovkb/en-us/About/Overview/-E-Government-Development-Index>

³ <https://www.oecd.org/gov/gov-at-a-glance-2021-czech-republic.pdf>

v ruce vyvíjejí i kybernetické hrozby a úroveň sofistikovanosti a technologické vyspělosti případných útoků v kybernetickém prostoru. Značná část občanů a soukromých společností s tímto tempem, které určuje mezinárodní vývoj, dokáže udržet krok, na rozdíl od orgánů veřejné moci. Aby orgány veřejné správy a jejich kybernetická kritická infrastruktura, zejména zastaralé a nejednotně užívané informační systémy veřejné správy, byly schopné se efektivně bránit případným kybernetickým útokům, je nutné, aby transformace řízení digitalizace veřejné správy nabrala vyšší stupeň priority a zařadila zároveň vyšší rychlostní stupeň.

K odstranění těchto problémů a k lepšímu technickému a projektovému zajištění digitalizace veřejné správy je nutné zřídit, jak již bylo avizováno, nový ústřední orgán státní správy, Digitální a informační agenturu, která by na mnoho příčin současného nepovzbudivého postavení České republiky v rámci digitalizace veřejné správy byla schopna promptně reagovat.

Z hlediska výdajů na IT ve veřejné správě bude mít DIA na starosti definování metodiky vykazování nákladů a definování analytiky pro sledování výdajů, které jsou vynakládány na IT. Součástí bude věnování pozornosti a projednávání výdajů včetně budoucích provozních výdajů už při posuzování projektů včetně projektového controllingu.

D. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Navržená právní úprava nemá ústavní přesah. Jedná se pouze o organizační změnu v uspořádání státu, jediné relevantní ustanovení Ústavy je tak čl. 79 odst. 1 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústavy ČR, “ministerstva a jiné správní úřady lze zřídit a jejich působnost stanovit pouze zákonem,” což je přijetím tohoto zákona splněno.

Pro úplnost lze zmínit, že navrhovaná změna v právním řádu České republiky se bude týkat ústavních činitelů v té míře, že vládě přibude pravomoc jmenovat a zároveň odvolávat ředitele DIA na návrh ministra - předsedy Rady vlády pro informační společnost.

Do individuálních práv a povinností může být v omezené míře zasazeno v případě přechodných ustanovení, nicméně návrh zákona počítá s přechodem pracovních a služebních vztahů beze změny, v souladu se zásadou ochrany legitimních očekávání a ochrany nabytých práv.

E. Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie nebo obecnými právními zásadami práva Evropské unie

Jelikož se jedná toliko o vnitřní organizační změnu uspořádání státu, navrhovaný zákon upravuje oblast, která není upravena právem Evropské unie.

Navrhovaná změna v právním řádu ČR však napomůže mezinárodní interoperabilitě, kterou podporují strategické dokumenty a právní předpisy Evropské unie. Díky DIA bude mnohem snazší budovat služby propojitelné a využitelné v rámci celé Evropské unie.

Přestože navrhovaný zákon netransponuje přímo žádné právní předpisy Evropské unie, zřízení nadresortní DIA usnadní České republice naplnit standardy Evropské unie. Transformační projekt ve značné míře nepřímo napomůže vytvořit podmínky pro materiální naplnění řady

předpisů EU, lze uvést například nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 o elektronické identifikaci a navazující prováděcí nařízení Komise EU č. 2015/1501 o rámci interoperability.

Ustanovení navrhované právní úpravy proto nezakládají rozpor s právem Evropské unie ve světle ustálené judikatury soudních orgánů Evropské unie ani s obecnými právními zásadami práva Evropské unie. Návrh zákona je v souladu s Dohodou o Evropském hospodářském prostoru, jakož i s ostatními právními předpisy primárního a sekundárního práva EU.

Čl. 17 odst. 2 nařízení č. 910/2014 stanoví členskému státu povinnost sdělit Komisi názvy a adresy jimi určených orgánů dohledu. Bude-li tímto orgánem nově Digitální a informační agentura, bude po přijetí zákona nutno o tom Komisi zpravit.

F. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Jelikož se jedná toliko o vnitřní organizační změnu uspořádání některých orgánů veřejné správy na úrovni ústředních správních úřadů, navrhovaný zákon upravuje oblast, která není mezinárodními smlouvami regulována. Navržená úprava tak je zcela v souladu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána.

G. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, dále sociální dopady, včetně dopadů na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a dopady na životní prostředí

Celou transformaci organizační struktury eGovernmentu a změnu řízení eGovernmentu je vhodné vnímat jako investici. Každá změna s sebou nese náklady, ovšem v tomto případě se předpokládá, že budou minimalizované, vzhledem k tomu, že nový subjekt je stavěn transformací subjektu stávajícího, nikoliv budován nově od základu “na zelené louce”. Z většiny se jedná o změnu právní formy Správy základních registrů a organizační přesun několika útvarů v rámci státní správy. Obohacen je pak o nová místa pro podporu chodu subjektu a posílení personálních kapacit pro plnění kompetencí, za které je zodpovědný.

Náklady se tedy sestávají zprv z nákladů na samotnou transformaci - práce projektového týmu, převody majetku, změny dispozičního oprávnění s kanceláři, atp. Očekávané projektové výdaje na Transformaci koordinace a řízení digitalizace odhadujeme ve výši 38,2 mil. Kč. Jejich čerpání je plánované v r. 2022 a finanční zajištění je navýšením rozpočtu Ministerstva vnitra.

Za druhé se přirozeně očekávají náklady na vlastní vznik a následné fungování nového subjektu, agentury DIA, zde vyčísleny vždy per annum a vč. odvodů. Běžné provozní náklady se v rámci DIA dle posledních dat odhadují na 260,3 mil. Kč. Z toho 159,2 mil. Kč tvoří

personální náklady, provozní náklady pak 54,1 mil. Kč, programové vybavení, posudky, konzultace a jiné služby dalších 36 mil. Kč a 11 mil. Kč bude sloužit jako rezerva.

Zdroje financování jsou tři: přesun stávajících rozpočtů útvarů, které se transformují, financování ze státního rozpočtu nad rámec stávajících rozpočtů těchto útvarů a maximální využití možností Národního plánu obnovy.

V rámci DIA se počítá s přesunem 185 míst ze stávajících transformovaných útvarů (OHA, OeG, SZR, eGov Cloud). Tam se počítá s přesunem finančního krytí takového, jaké bylo doposud. Konkrétnější údaje týkající se zdrojů v této fázi projektu ke dni vzniku této zprávy (12. 7. 2022) nelze z důvodů absentujících podkladů od jednotlivých úřadů blíže uvést.

Dále se počítá s nárůstem o 44 míst, která vyžadují financování nad rámec stávajícího rozpočtu přesouvaných útvarů. Tato místa jsou nutně třeba k vyřešení neřešených problémů z minulých let, k nahrazení nákupů externích služeb (často násobně dražších), k plnění nových kompetencí, rozšíření podpůrných provozních útvarů i ustálení nepostradatelných pracovníků v rámci státní správy díky jejich převedení z projektové podstaty práce. Celkový rozpočet na těchto 44 nových míst je odhadován na 120,3 mil. Kč, z čehož 63,8 mil. Kč odpovídá ohodnocení pracovníků, provozní náklady jsou vyčíslené na 25,5 mil. Kč. Započítáno je i softwarové vybavení, poradenství, školení, DHM, právní služby etc. a to ve výši 20 mil. Kč (předpokládá se postupně značné snižování této částky, vzhledem k potřebě investic do vybavení zejména v roce 2023). 11 mil. Kč je pak zmiňovaná rezerva. Tento náklad představuje v této oblasti jediný faktický dopad do státního rozpočtu.

Dalších 81 potřebných míst pro vytvoření moderního a hlavně udržitelného úřadu, a tedy i DIA, jakožto dobré investice do budoucích období, je rozpočtováno z možností Národního plánu obnovy. Tato místa, vyplňující akutní potřeby, po kterých volají útvary zasažené transformací, jsou základními kameny pro obratné fungování sekcí v rámci DIA, a poskytují možnost ustálení moderní DIA, která je schopna být leaderem koncepce digitalizace a zároveň spolehlivým asistentem státních subjektů pro jejich optimální zavádění.

Jsou proto zřízena tři kompetenční centra (KC). KC pro sdílené služby a odborné vzdělávání, KC pro jednotný standard a uživatelskou přívětivost a KC analýz, kooperace a vývoje. Zahrnují také implementace zahraniční praxe, útvary Delivery units a další útvary zajišťující pozice DIA jako experta, ale také aktuálnost know-how i na mezinárodním poli. Pracovníci na těchto místech si celkem vyžádají cca. 95 mil. Kč, jejich technické vybavení, poradenství, právní služby, školení, DHM a další budou vyžadovat 16 mil. Kč. Další provozní náklady vyjdou na cca. 28,6 mil. Kč. Provozní náklady se ze stejných důvodů jako výše budou značně snižovat v letech budoucích. Celkově tak náklady z NPO pro rok 2023 vychází na 140 mil. Kč

Projekt počítá se zabezpečením provozních činností DIA. Základem jsou provozní útvary stávající SZR, které budou doplněné a kapacitně navýšené. Správa základních registrů dnes užívá některé služby resortu vnitra, velkou část režijních nákladů nese sama. Má vlastní back office tvořený oddělením ekonomickým a majetkovým, oddělením administrativní podpory a oddělením právním. Rovněž tak útvary převzaté z Ministerstva vnitra mají vzhledem ke své velikosti určité samostatné zázemí, které bude tvořit zázemí nového úřadu. Lze však očekávat, že nárůst činností i pracovníků bude mít dopad na back office nové organizace, tento bude však z hlediska státního rozpočtu zanedbatelný. Detail tohoto navýšení je v době vzniku této zprávy v řešení na pracovní úrovni, nelze tedy s jistotou určit jeho výši.

Delimitace se žádných ostatních útvarů Ministerstva vnitra, vyjma odborů eGovernmentu, Hlavního architekta eGovernmentu, koordinace informačních a komunikačních technologií a eGovernment cloudu a vyjma Správy základních registrů, týkat nebude.

Dalším dopadem do rozpočtu nad rámec stávajících útvarů je simultánně s DIA vznikající aparát ministra – předsedy RVIS. Ten bude obsahovat stávajících 16 míst podřízených v současné době místopředsedovi vlády pro digitalizaci, ke kterým přibude dalších 36 míst. Stávající místa kabinetu a agendy EU i s ostatními výdaji na fungování a provoz těchto útvarů je vyčíslen na 31,3 mil. Kč. 36 nových míst vyjde na cca. 33,2 mil. Kč a dalších 6,6 mil. Kč v dalších nákladech na pracovníky. Celkově tedy 39,9 mil. Kč navýšení.

S náborem pracovníků na výše uvedená místa se počítá postupně, přičemž podle zahraničních zkušeností se tyto náklady státnímu rozpočtu vrátí za 18–24 měsíců - tento odhad vychází ze zahraničních zkušeností, přenesených do očekávaných procentních úspor výdajů do ICT ve státní správě, při současném objemu výdajů.

Zahraniční zkušenosti a návratnost investic popisují např. následující studie:

Digital government transformation, Deloitte (2015), dostupná zde: <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/au/Documents/Economics/deloitte-au-economics-digital-government-transformation-230715.pdf>

Government Digital Strategy, UK Cabinet Office (2012), dostupná zde: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/296336/Government_Digital_Strategy_-_November_2012.pdf

Případová studie Velké Británie Government digital transformation: saving costs through effective digital change, (2018), dostupná zde: <https://www.govtechleaders.com/2018/07/03/government-digital-transformation-saving-costs-through-effective-digital-change/>

Digital Efficiency Report, UK Cabinet Office (2012), dostupná zde: <https://www.gov.uk/government/publications/digital-efficiency-report/digital-efficiency-report>

Dále pak bude mít změna příznivý dopad na uživatelskou přívětivost při komunikaci občanů s orgány veřejné moci a v tomto kontextu bude mít zřízení tohoto nadresortní koordinace a řízení digitalizace i příznivý dopad na podnikatelské prostředí, jelikož díky transformaci procesu bude veřejná správa transparentnější a podnikatelé budou moci s orgány veřejné moci komunikovat plynuleji a snazším způsobem.

Vzhledem k povaze transformace (přesun mezi orgány státní správy) nelze z povahy věci očekávat dopad do rozpočtů územních samosprávných celků ani do dalších veřejných rozpočtů, protože transformace se jich nijak přímo nedotýká, ani nezavádí bezprostředně nové povinnosti. Uvedené benefity, zejména možnost čerpat znalosti a zkušenosti z kompetenčních center a z odbornosti DIA, však dopadnou i na ně, a to tehdy, jakmile to kapacity DIA dovolí.

Navrhovaný zákon nemá žádné přímé dopady na rodiny, na specifické skupiny obyvatel, na osoby sociálně slabé, na osoby se zdravotním postižením či na národnostní menšiny. Lze nicméně říci, že projekt transformace řízení digitalizace veřejné správy bude mít v

dlouhodobém horizontu příznivé nepřímé sociální dopady, jelikož navrhovaný zákon vytvoří vhodné podmínky pro vyšší dostupnost sdílených služeb veřejné správy.

H. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Návrh zákona se sice výrazně dotýká agend, které mají významné dopady na zpracování osobních údajů, ale dotýká se jich pouze organizačně, nikoliv věcně. Ačkoliv se změny věcný správce některých základních registrů a také správní úřad příslušný k rozhodování o některých otázkách, jedná se pouze a jen o změnu věcné příslušnosti. Ve většině případů nedojde ani ke změně příslušné úřední osoby, respektive státního zaměstnance pověřeného technickou správou systému.

Kromě přesunu správcovství dochází v zákoně i k dalším věcným změnám (např. úprava působnosti OHA), ty se však zpracování osobních údajů nedotýkají.

Zákon tedy nezakládá nové tituly ke zpracování osobních údajů ani nemění ty stávající. Návrh zákona nepřináší v oblasti předávání důvěrných informací nové zásahy do ochrany soukromí či osobních údajů. Návrh zákona není v rozporu s Úmluvou o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat (vyhlášené pod č. 115/2001 Sb. m. s.), ani se zákonem č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů. Návrh zákona není v rozporu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů).

I. Zhodnocení korupčních rizik

Předkládaný návrh zákona nezakládá novou kompetenci, která by mohla být spojena s korupčními riziky. Většina obsahu zákona se týká pouze změny příslušného správního orgánu, rozsah a obsah kompetencí přechází v podstatě beze změny, s výjimkou uvedenou níže.

Dochází k rozšíření působnosti odboru hlavního architekta eGovernmentu, to se však týká vnitřní koordinační rozhodovací činnosti v rámci veřejné správy. Tato změna se netýká rozhodování o právech a povinnostech soukromých osob, korupční rizika jsou tedy nízká.

Návrh tak nezvyšuje oproti dosavadní právní úpravě korupční rizika, neboť podstata navrhované právní úpravy je takového charakteru, který by neměl mít na míru korupce jako takovou vliv. Vzhledem k obsahu právní úpravy tak nebyla shledána žádná rizika, která by mohla vést ke korupčnímu jednání.

J. Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Zřízení nadresortního ústředního správního úřadu, který bude koordinovat a sjednocovat postupy všech ostatních orgánů veřejné správy ve snaze digitalizovat veřejnou správu, díky čemuž dojde k plynulejší a efektivnější komunikaci orgánů veřejné moci, nepochybně přispěje ke kvalitnějšímu zajišťování bezpečnostních zájmů České republiky a lze se tak domnívat, že v dlouhodobém horizontu se zvýší připravenost orgánů veřejné moci před širokým spektrem případných kybernetických útoků.

Pokud jde o bezpečnostní dopady transformačního projektu jako takového, v rámci přípravných prací byla zřízena pracovní skupina, ve které jsou zastoupeni všichni relevantní aktéři. Počítá se s tím, že vzhledem ke zřízení nového ústředního správního úřadu bude

vytvořena potřebná bezpečnostní dokumentace, tedy pro nový ústřední správní úřad vytvořen krizový plán, plán krizové připravenosti a další relevantní koncepční dokumenty zajišťující bezpečnost především kybernetické kritické infrastruktury. Jelikož nedochází k výstavbě ani k nákupu nových objektů, lze říci, že v případě všech pracovišť DIA se bude možné inspirovat již vytvořenou bezpečnostní dokumentací pro objekty, kde v současné době sídlí útvary orgánů veřejné správy, jejichž kompetence a působnost přechází na DIA.

Na bezpečnostní sbory a ozbrojené síly České republiky nebude mít transformace žádný bezprostřední dopad. Stejně tak se tato organizační změna se nijak nedotýká Ministerstva obrany. Pro úplnost ale lze zmínit, že nepřímý vliv na příslušníky zpravodajských služeb bude mít fakt, že nově bude věcným správcem některých informačních systémů veřejné správy DIA. Případné bezpečnostní dopady tohoto přesunu budou řešeny na pracovní úrovni, za účasti dotčených organizací.

Navrhovaná právní úprava nemá přímý dopad na bezpečnost nebo obranu státu, nepřímý dopad však bude pozitivní v důsledku vybudování robustnější infrastruktury a kladení potřebného důrazu na to, aby nově spouštěné i běžící informační systémy byly navrženy a provozovány v souladu se zákonem, s požadavky na kybernetickou bezpečnost a se současným stavem techniky.

K. Zhodnocení souladu se Zásadami digitálně přívětivé legislativy

Při tvorbě navrhovaného materiálu a všech jeho souvisejících dokumentů se vycházelo z principů obsažených v dokumentu Zásad digitální přívětivé legislativy.

Ačkoliv samotný zákon se týká především digitalizace, Zásady se na něj paradoxně příliš neaplikují, protože předmětem zákona je toliko organizační změna, která má teprve vytvořit podmínky pro vznik a rozvoj služeb. Samotný zákon ale nové služby nezavádí, Zásady na něj tedy přímo aplikovat nelze.

L. Odůvodnění návrhu, aby Poslanecká sněmovna vyslovila s návrhem zákona souhlas již v prvním čtení, pokud se to navrhuje

Již v bodě C obecné části důvodové zprávy je popsán neuspokojivý stav digitalizace veřejné správy, který je nutné řešit bez dalšího odkladu. Tento zákon, ač poměrně rozsáhlý, představuje poměrně technicistní organizační změnu, tedy přesuny útvarů a kompetencí mezi úřady, věcné změny jsou zcela minimální.

Pro dosažení sledovaných cílů navrhovaného zákona je potřebné, aby některé části zákona nabyly účinnosti do konce roku 2022 nebo nejpozději k 1. 1. 2023. V případě standardního legislativního procesu by toto nebylo možné. Den 1. ledna 2023 jako den vzniku DIA stanovuje rovněž usnesení vlády 289 ze dne 6. dubna 2022, které je pro předkladatele návrhu zákona závazné.

Z těchto důvodů se navrhuje, aby Poslanecká sněmovna schválila navrhovaný zákon podle § 90 odst. 2 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, již v prvním čtení.

Zvláštní část

Většina navržených novelizačních bodů spočívá v prostém mechanickém nahrazení Ministerstva vnitra či Správy základních registrů Digitální a informační agenturou. V této zvláštní části důvodové zprávy budou explicitně odůvodněna především ustanovení nad rámec tohoto prostého přechodu, nebo ustanovení, kde z různých důvodů k přechodu nedochází.

ČÁST PRVNÍ

Čl. I

Změna zákona o právu na digitální služby

K § 2a

Tento zákon bývá neformálně označován jako tzv. digitální ústava. Jedná se z pohledu digitalizace o tzv. “střechový zákon,” který neupravuje jednu partikulární oblast. Zřizovací ustanovení Digitální a informační agentury bylo proto umístěno do tohoto zákona.

Podrobnosti týkající se působnosti, potřeby zřízení a formě Agentury jsou blíže popsány v obecné části této důvodové zprávy.

Jelikož sídla a administrativní budovy všech orgánů státní správy, jejichž působnost se navrhuje přesunout zcela nebo zčásti na Agenturu, jsou v hlavním městě, Praze, v rámci několika městských částí, je vhodné, když bude sídlo Agentury rovněž v Praze. Pak nebude třeba, aby se kdokoliv ze zaměstnanců fyzicky stěhoval.

Zvažováno bylo i sídlo DIA v jiném městě, Praha však byla vyhodnocena nejen jako nejvhodnější, ale za současných možností jediné možné řešení, a to zejména (ale nejen) z těchto důvodů:

- Materiálně se nezřizuje zcela nový úřad, pouze dochází k přesunu některých útvarů a jejich transformaci v jeden nadresortní ústřední správní úřad. Neplánuje se žádná výstavba nových budov, neplánuje se ani žádné přemístění sídel úřadů, odborů či útvarů. Všechny stávající útvary, které se transformují do DIA, zůstanou fyzicky na svém místě, tedy v budovách v majetku státu, již příslušně vybavených.
- Přemístění pracoviště do jiné části České republiky by pravděpodobně u značné části zaměstnanců úřadů předpokládalo jejich přestěhování, k čemuž z osobních, rodinných, ale ani finančních důvodů, nemusí být nakloněni. Případný přesun stávajících zaměstnanců do regionů by pak naopak mohl mít i negativní sociální dopady, především pak v oblasti rodinného života těchto osob.
- Masivní hledání nových kvalifikovaných a zkušených pracovníků v regionech by také mohlo být obtížné.
- Jedním z hlavních úkolů DIA bude provoz technické infrastruktury některých zásadních informačních systémů veřejné správy. Jejich fyzické stěhování by si nejen vyžádalo značné náklady (úprava budov pro umístění technického vybavení), ale mohlo by i ohrozit bezpečnost a kontinuitu provozu těchto systémů.

Ředitel agentury bude jmenován a odvoláván vládou, na návrh ministra - předsedy RVIS.

Ke zbývajícím ustanovením:

Na Agenturu přechází pravomoci a působnost, kterými nyní disponuje podle zákona o právu na digitální služby Ministerstvo vnitra. Důvody přechodu jsou popsány v obecné části důvodové zprávy.

Čl. II

Přechodná ustanovení

Bod 1: DIA se zřizuje k 1. lednu 2023. Z praktických důvodů je vhodné nové účetní jednotky zřizovat k 1. dni nového roku. K reálnému zahájení činnosti DIA, a s tím souvisejícímu převodu zaměstnanců a majetku, však dojde až k 1. dubnu téhož roku. Do tohoto dne je ústředním orgánem státní správy ve vymezených oblastech stále Ministerstvo vnitra.

Body 2 a 3 stanovují nezbytné přípravné kroky v oblasti státní služby a organizace úřadu.

Body 4 až 5 stanovují ex lege přechod pracovních a služebních vztahů z MV na Agenturu.

Bod 6 upravuje přechod majetku. Přesná identifikace majetku, který přechází, bude předmětem delimitačního protokolu.

Body 7 a 8 upravují přechod rozpočtových prostředků a některých dalších nároků.

Bod 9 je standardním přechodným ustanovením, které má zajistit kontinuitu běžících procesů a řízení.

ČÁST DRUHÁ

Čl. III

Změna kompetenčního zákona

K § 2:

Do současného výčtu tzv. jiných ústředních orgánů státní správy (v jejichž čele není člen vlády) přibývá v souladu s ustanovením čl. 79 odst. 1 Ústavy České republiky nový ústřední správní úřad, DIA. Přibývá jako v pořadí devatenáctý ústřední správní úřad, jelikož podle platného ustanovení § 15 odst. 1 ve spojení s § 16 odst. 1 zákona č. 283/2021 Sb., stavebního zákona, je již zřízen jako v pořadí 18. ÚSÚ Nejvyšší stavební úřad. Jeho gescí bude digitalizace veřejné správy.

K § 12 odst. 1 písm. n) a o) a odst. 6:

Zrušují se ustanovení, která dávají Ministerstvu vnitra působnost v oblasti elektronické identifikace, služeb vytvářejících důvěru, a v oblast informačních systémů veřejné správy. Předpokládá se, že tyto kompetence převezme DIA.

Kompetence v oblasti komunikačních technologií zůstane v gesci Ministerstva vnitra.

ČÁST TŘETÍ

Čl. IV

Změna zákona o státní statistické službě

Navrhovaná změna zákona o státní statistické službě se týká přechodu některých povinností v souvislosti se správou cenového informačního systému a základních registrů, které přecházejí z Ministerstva vnitra a Správy základních registrů na Agenturu. Ve všech upravovaných ustanoveních dochází pouze ke změně příslušného orgánu, nedochází k obsahové změně. Důvody přechodu jsou popsány v obecné části důvodové zprávy.

ČÁST ČTVRTÁ

Čl. V

Změna zákona o státním podniku

Nově se stanoví, že zakladatelem státního podniku může být i jiný ústřední orgán státní správy, než ministerstvo. To umožní Agentuře plnit některé své úkoly nadresortního charakteru prostřednictvím státního podniku.

Dochází tak k rozšíření možnosti zakládat státní podniky i na ústřední správní úřady, v jejichž čele nestojí člen vlády. Vzhledem k tomu, že postavení i potřeby ministerstev a dalších ústředních orgánů státní správy jsou podobné, není zde objektivní důvod, proč by jedné kategorii ÚSÚ měla být tato možnost upřena. Ze stejného důvodu nepovažujeme za vhodné řešení, že by státní podnik mohla zřídit pouze DIA. Takové řešení by bylo nesystémové. V době vzniku tohoto zákona zde je potřeba mít takový podnik pod DIA, nelze však předjímat, jaké další úřady mohou z jakých důvodů potřebovat i své státní podniky. Každopádně nepovažuje předkladatel za vhodné řešit takovou potřebu vždy ad hoc zákonem. Zřízení státního podniku je exekutivní rozhodnutí, které náleží v konečném důsledku vládě.

ČÁST PÁTÁ

Čl. VI

Změna zákona o informačních systémech veřejné správy

Na Agenturu přejdou v případě tohoto zákona pravomoci a působnost, kterými nyní disponuje podle zákona o informačních systémech veřejné správy Ministerstvo vnitra. Důvody přechodu jsou popsány v obecné části důvodové zprávy.

K § 1 odst. 1:

Toto ustanovení rozšiřuje stávající definici orgánu veřejné správy o subjekty, které do ní sice nyní nespádají, ale lze je považovat z větší části za státní. Informační systémy těchto subjektů mohou být rovněž velice důležité například pro bezpečnostní zájmy České republiky. Nově tedy budou podléhat posuzování Hlavním architektem.

K § 2, k změně ve vymezení pojmů:

Ve 4 odstavcích dochází k technické změně a doplnění definic z důvodu přehlednosti. Ve vymezených pojmech dochází pro potřeby tohoto zákona standardně k zavedení několika legislativních zkratk.

Je zaveden pojem „státní právnická osoba,“ který je souhrnným pojmem pro všechny subjekty, jejichž informační systémy budou podléhat posuzování hlavním architektem eGovernmentu (nově zařazeném do DIA).

K 3a, k působnosti člena vlády pověřeným řízení RVIS:

Doplněná ustanovení v § 3a zakotvují jako poradní orgán Radu vlády pro informační společnost s tím, že v jejím čele bude člen vlády. Na toto ustanovení jsou pak navázána ustanovení v dalších zákonech, která tomuto ministrovi svěřují určité zákonné kompetence.

Zřízení poradního orgánu vlády ze zákona není neobvyklé, v kompetenčním zákoně je zřízena Tripartita a LRV (byť tyto pouze fakultativně), zatímco v jiných zákonech jsou poradní orgány vlády zřízeny obligatorně. Příkladem budiž Rada vlády pro vědu, výzkum a inovace, nebo Rada vlády pro národnostní menšiny.

Na úrovni zákona jsou specifikovány pravomoci ministra, který je zároveň předsedou RVIS. Jedná se o strategické, koncepční a vrcholně politické záležitosti, které mají být v rukou člena vlády, nikoliv v rukou Agentury.

K § 4 odst. 1:

Tímto ustanovením se převádí současné úkoly Ministerstva vnitra na Agenturu.

K § 5c odst. 3:

Toto ustanovení staví najisto, že DIA nebo vláda musí vyjádřit souhlasit s realizací programů spojených s určitými záležitostmi týkající se určených informačních systémů, jinak se jedná o porušení rozpočtové kázně. Jedná se pouze o legislativní zakotvení současného stavu, z důvodu právní jistoty.

K § 5d a § 5e:

Do zákona je vloženo explicitní oprávnění pro zpravodajské služby, Policii ČR a Ministerstvo vnitra k zajištění evidenční ochrany chráněných osob, a k přístupu k údajům, které tuto evidenční ochranu reálně umožňují. Podobné ustanovení již dnes existuje ve složkových zákonech (např. v zákoně o zpravodajských službách), ale neodpovídá mu explicitní povinnost na straně správce ISVS. Toto je nyní napraveno.

K § 4 odst. 2 a § 6h:

S odloženou účinností na rok 2026 dochází k převodu správy Centrálního místa služeb z MV na DIA. Důvodem odkladu účinnosti je nezbytný čas na přípravu převodu takto komplexního systému a technické oddělení částí, které zůstanou ve správě MV.

K § 5d, § 5e a § 12 odst. 3:

Tato ustanovení zajišťují funkčnost systému evidenční ochrany údajů i po provedení změn působnosti v oblasti informačních a komunikačních technologií. Evidenční ochranou údajů se rozumí vyhodnocování záznamů o poskytnutí a využití údajů z informačních systémů veřejné správy a o přístupu do těchto informačních systémů, a to včetně záznamů, které obsahují neveřejné nebo zneprístupněné údaje. Správci informačních systémů veřejné správy poskytují orgánům příslušným k provádění evidenční ochrany údajů (Ministerstvu vnitra, Policii České republiky a zpravodajským službám) tyto záznamy nepřetržitě a dálkovým přístupem, a to z informačních systémů veřejné správy, u nichž si to příslušný orgán vyžádal. Stávající opatření k evidenční ochraně údajů podle v jiných zákonů (například podle zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů, nebo zákona č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, ve znění pozdějších předpisů) nejsou touto úpravou dotčena.

Čl. VII

Přechodná ustanovení

Jedná se o standardní přechodná ustanovení vyplývající z přeměny jedné státní instituce na jinou a k přesunu kompetenci.

Bod 1 odráží rozšíření okruhu subjektů, na které dopadá zákon o ISVS a dává jim lhůtu ke splnění požadavků zákona.

Bod 2 upravuje standardní přechod běžících řízení, kontrol a správních exekucí.

ČÁST ŠESTÁ

Čl. VIII

Změna zákona o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů

I v tomto případě přejdou na Digitální a informační agenturu pravomoci a působnost, kterými nyní disponuje Ministerstvo vnitra, s výjimkou povinnosti Ministerstva vnitra zřídit některým v zákoně vyjmenovaným subjektům datovou schránku. Důvody přechodu jsou popsány v obecné části důvodové zprávy.

K § 4 odst. 4 písm. g), § 14 odst. 3 písm. f) a § 14b odst. 3 písm. b) bodu 1

Jedná se o technickou úpravu, vypouští se obsoletní termín „místo podnikání“, který již nemá právní význam od přijetí nového občanského zákoníku.

Čl. IX

Přechodné ustanovení

Jedná se o standardní přechodné ustanovení vyplývající z přeměny jedné státní instituce na jinou a k přesunu kompetencí.

ČÁST SEDMÁ

Čl. X

Změně zákona o základních registrech

Správa základních registrů jako správní úřad podřízený Ministerstvu vnitra, který byl zřízen k 1. 1. 2010, navrhovaným zákonem zaniká a jeho technický a personální substrát, veškerá působnost, zaměstnanci i vybavení přecházejí na Digitální a informační agenturu.

Nově tak bude správcem informačního systému základních registrů a informačního systému sdílené služby DIA. DIA nicméně nebude věcným správcem informačního systému evidence obyvatel, informačního systému občanských průkazů a informačního systému cestovních dokladů, jelikož tyto IS spadají fakticky spíše do tradiční působnosti resortu Ministerstva vnitra. (Jak plyne ostatně i z ustanovení § 12 odst. 1 písm. b), e), h) a m) zákona č. 2/1969 Sb., kompetenčního zákona.)

K § 1 a § 6:

Zrušují se ustanovení, kterými je zřízena SZR a jsou jí určeny kompetence.

K § 7:

Dosavadní funkce SZR přecházejí na DIA, s výjimkou provozního správcovství Registru osob. Převod Registru osob je ze zákona vyloučen a bude předmětem samostatné analýzy a úpravy.

K § 14:

Dochází k věcné změně zasílání záznamu o využívání údajů vedených v základním registru. Ustanovení bylo přijato historicky v době, kdy uživatelů datových schránek byl menší počet, a i využití údajů bylo méně. V současné době je zasílání výpisů rozsáhlým a technicky náročným úkonem, o který ale řada uživatelů nemá zájem. Nově tedy bude možnost tuto funkci snadno zapnout a vypnout.

K § 19 odst. 1, 2 a 3:

Jelikož bude Ministerstvo vnitra i nadále správcem informačního systému evidence obyvatel, informačního systému občanských průkazů a informačního systému cestovních dokladů, zůstane mu pravomoc editovat údaje, které se do těchto evidencí zapisují. Pravomoc editovat údaje v některých evidencích zůstane zachována i Policii České republiky.

K 43 odst. 1 a 2:

Další pravomoci, které zůstanou přiznány Ministerstvu vnitra, se týkají vyhotovování sdělení a jiných podkladů, na jejichž základě budou moci správci registru územní identifikace zapsat údaje do těchto registrů.

K § 54 odst. 4 a 54a:

Ruší se povinnost zaslat správci referenčního rozhraní ohlášení agendy, protože funkce ohlašování agend i správy referenčního rozhraní splývají v Agentuře.

Ze stejného důvodu je v § 54a vypuštěna zmínka o správci referenčního rozhraní.

K § 58:

Jde o legislativně technickou změnu vyplývající z toho, že správce registru obyvatel bude Ministerstvo vnitra a správcem registru práv a povinností Agentura. Je logické, že každý správce si zveřejní formuláře ke svému systému.

K § 60, 60a, 62d odst. 3 a § 69 odst. 4:

Účel těchto ustanovení je stejný jako v případě obdobných změn prováděných v zákoně o informačních systémech veřejné správy, tedy zajistit funkčnost systému evidenční ochrany údajů v rámci základních registrů po provedení změn působnosti v oblasti informačních a komunikačních technologií. I správci základních registrů poskytují orgánům příslušným k provádění evidenční ochrany údajů předmětné záznamy nepřetržitě a dálkovým přístupem, a to ze základního registru, u něhož si to příslušný orgán vyžádal. Obdobnou povinnost mají rovněž soukromoprávní uživatelé údajů v případě soukromoprávních systémů pro využívání údajů. I zde platí, že stávající opatření k evidenční ochraně údajů podle jiných zákonů nejsou touto úpravou dotčena.

K § 62b:

Vypuštění odstavce 1 reflektuje jednak skutečnost, že správcem RPP je Agentura (která nebude pověřovat sama sebe), jednak skutečnost, že Agentura není již podřízeným orgánem MV, není tedy možné, aby ji MV jednostranně ukládalo úkoly.

Čl. XI

Přechodná ustanovení

Bod 1: Správa základních registrů zaniká půl roku po vzniku DIA, respektive 3 měsíce po převodu agend, aby bylo možné vypořádat její trvající závazky a uzavřít její záležitosti.

Body 2 až 4 stanovují ex lege přechod pracovních a služebních vztahů ze SZR na Agenturu.

Bod 5 upravuje přechod majetku. Přesná identifikace majetku, který přechází, bude předmětem delimitačního protokolu.

Bod 6 upravuje přechod účtu fondu kulturních a sociálních potřeb.

Bod 7 je standardním přechodným ustanovením vyplývající z přeměny jedné státní instituce na jinou a z přesunu kompetencí. Upravuje standardní přechod běžících procesů.

ČÁST OSMÁ

Čl. XII

Změna zákona o státní službě

K § 2:

Ředitel DIA nebude podléhat zákonu o státní službě. Jedná se o řešení standardní a u ústředních orgánů státní správy převažující.

V návaznosti na to je v zákoně 12/2020 Sb. stanoveno, že se ředitel DIA považuje za služební orgán, ač sám tomuto zákonu nepodléhá. DIA tedy nebude mít státního tajemníka. U ústředních orgánů státní správy, které nejsou ministerstvem, jde o řešení zcela běžné (jedinou výjimkou je Úřad vlády ČR).

K § 9 odst. 1:

Jedná se o opravu trvající legislativní mezery, která prakticky brání vedoucím některých správních úřadů jmenovat si zástupce. Kromě DIA tato změna umožní jmenovat zástupce např. vedoucímu Úřadu vlády ČR a dalším.

K § 33:

Ustanovení, že vedoucího ústředního orgánu státní správy nelze přijmout do služebního poměru, je standardní a obvyklé.

ČÁST DEVÁTÁ

Čl. XIII

Změna zákona o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce

Pravomoci a působnost, kterou přiznává stávající platná úprava Ministerstvu vnitra, přechází na Agenturu.

Pokud je předmětem služby certifikát, bude mít však DIA povinnost vést evidenci těchto certifikátů a osob nebo jejich součástí, kterým byl certifikát vydán.

K § 14:

Správa základních registrů je dnes oprávněna poskytovat služby vytvářející důvěru, dohled vykonává Ministerstvo vnitra. Nově bude dohled vykonávat DIA samotná, z hlediska práva EU není přijatelné, aby služby poskytoval sám dohledový orgán, který by tak musel vykonávat dohled sám nad sebou. DIA tedy bude oprávněna zřídit právnickou osobu, která bude služby poskytovat. Vztah mezi zřizovatelem a právnickou osobou je volnější, než vztah mezi nadřízeným a podřízeným správním úřadem, je-li tedy přijatelný současný stav, bude z hlediska práva EU přijatelné i navržené řešení.

Uvedené ustanovení by se mohl zdát nadbytečným, jelikož právnická osoba zřízená DIA by patrně mohla poskytovat služby i bez zákonného zmocnění, ale protože se pohybujeme stále ve veřejném sektoru, v zájmu právní jistoty a zachování kontinuity je zde toto výslovně uvedeno.

Čl. XIV

Přechodná ustanovení

Jedná se o standardní přechodná ustanovení vyplývající z přeměny jedné státní instituce na jinou a k přesunu kompetencí. Upravují standardní přechod běžících řízení, kontrol a správních exekucí.

ČÁST DESÁTÁ

Čl. XV

Změna zákona o elektronické identifikaci

Na Agenturu přecházejí pravomoci a působnost, které tento zákon přiznává Ministerstvu vnitra, nebo Správě základních registrů.

K § 5 odst. 4:

Ruší se ustanovení, podle kterého si Ministerstvo vnitra, jako akreditující orgán, vyžádá vyjádření správce národního bodu. Obě tyto funkce splývají v DIA.

Čl. XVI

Přechodná ustanovení

Jedná se o standardní přechodná ustanovení vyplývající z přeměny jedné státní instituce na jinou a k přesunu kompetencí. Upravují standardní přechod běžících řízení, kontrol a správních exekucí.

ČÁST JEDENÁCTÁ

Čl. XVII

Změna zákona o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací

Na Agenturu přecházejí pravomoci a působnost, kterými nyní disponuje podle zákona o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací Ministerstvo vnitra, s výjimkou pravomoci uvedené v ustanovení § 13 odst. 6 tohoto zákona, která je již konzumovaná, a tedy jde o obsoletní ustanovení.

Čl. XVIII

Přechodná ustanovení

Jedná se o standardní přechodná ustanovení vyplývající z přeměny jedné státní instituce na jinou a k přesunu kompetencí. Upravují standardní přechod běžících řízení a kontrol.

ČÁST DVANÁCTÁ

Čl. XIX

Změna zákona o občanských průkazech

Správcem některých informačních systémů, jako například informačního systému evidence obyvatel, informačního systému občanských průkazů a informačního systému cestovních dokladů, které z povahy věci spadají do působnosti Ministerstva vnitra, zůstane Ministerstvo vnitra.

V rámci tohoto zákona tak působnost a kompetence Ministerstva vnitra zůstávají převážně zachovány. Na Agenturu přechází pouze působnost Správy základních registrů v ustanovení §

41 odst. 6. (Ztotožnění držitele občanského průkazu pro jeho elektronické využití a také blokace elektronického využití občanského průkazu v případě jeho ztráty).

Na zaměstnance DIA pak přechází povinnost mlčenlivosti podle § 69.

Čl. XX

Přechodná ustanovení

Jedná se o standardní přechodná ustanovení vyplývající z přeměny jedné státní instituce na jinou a k přesunu kompetencí. Upravují standardní přechod běžících procesů.

ČÁST TŘINÁCTÁ

Čl. XXI

Ustanovení o účinnosti:

Zákon jako celek nabývá účinnosti dnem 1. dubna 2023, což je den, ke kterému přecházejí na DIA veškeré zákonné kompetence. Samotný vznik DIA je však plánován na 1. ledna 2023. Tím vznikne časový prostor 3 měsíců k přípravě na spuštění provozu.

K bodu 1:

Některá ustanovení musejí z povahy věci nabýt účinnosti dříve, aby bylo možné řádně připravit i samotný vznik DIA – jde o předložení systemizace a organizační strukturu vládě. Jelikož v té době nebude DIA existovat, a nebude mít statutární orgán, musí být zákonem zmocněn někdo jiný, aby tak učinil.

K bodu 2:

1. ledna 2023 nabývají účinnosti ustanovení zakotvující faktickou a právní existenci DIA (zakotvení v zákoně 12/2020 Sb. a v kompetenčním zákoně) a dále ustanovení týkající se jejího ředitele, který tak již může být k tomuto datu jmenován. DIA vznikne jako prázdná schránka bez pravomocí a působnosti, ale bude již mít statutární orgán (ředitele) a základní administrativní aparát, který bude činit nezbytné kroky k zajištění hladkého převodu kompetencí a spuštění provozu k 1. dubnu 2023 (výběrová řízení na nová místa, veřejné zakázky na základní vybavení, podpisy smluv, převzetí sídla...).

K bodu 3:

Naopak odloženou účinnost má ustanovení o změně provozovatele Centrálního místa služeb, protože tato změna si vyžádá zásadnější technickou přípravu celého systému a oddělení některých částí, které musejí zůstat ve správě MV. Proto je změna odložena o 3 roky.

Odůvodnění nabytí účinnosti odchylně od pravidla stanoveného v ustanovení § 3 odst. 3 zákona o Sbírce zákonů a o Sbírce mezinárodních smluv:

Je navrhováno nabytí účinnosti ke dni 1. dubna 2023, a to z následujících důvodů:

DIA jako samostatná organizace vzniká k 1. lednu kalendářního roku. To je nezbytné z důvodů účetních a rozpočtových. Ačkoliv zřízení úřadu je možné k jakémukoliv datu, jiné datum než 1. leden by si vyžádalo značný objem práce navíc, například změnu zákona o státním rozpočtu v průběhu roku, úpravu pravidel pro rozpočtování, složitější postupy pro účtování atd.

Po právním zřízení DIA následuje přechodné období do jejího zřízení faktického, tj. do přechodu majetku, zaměstnanců a agend. Toto přechodné období trvá 3 měsíce. Během tohoto období bude třeba např. připravit spisovou službu, docházkový systém a další vnitřní systémy,

připravit prostory, zahájit výběrová řízení na některé pozice atd. Pokud by zákon měl nabýt účinnosti k 1. červenci, přechodné období by trvalo 6 měsíců, co je zbytečně dlouho. Nejen, že by byl zcela zbytečně odložen start činnosti DIA o 3 měsíce, ale také by musely být vynaloženy zbytné náklady na provoz základního aparátu DIA takzvaně „do zdi“.

Pro úplnost, jelikož se jedná o organizační změnu, ke dni 1. dubna 2023 dochází jen k malé úpravě povinností institucí veřejného sektoru, a nevznikají žádné nové povinnosti sektoru soukromému. Smysl a účel § 3 odst. 3 zákona o Sbírce zákonů (tedy aby regulační změny přicházely v předvídatelná data) je tím uchráněn.

V Praze dne 17. srpna 2022

Předseda vlády:

prof. PhDr. Petr Fiala, Ph.D., LL.M., v. r.

Místopředseda vlády pro digitalizaci a ministr pro místní rozvoj:

PhDr. Ivan Bartoš, Ph.D., v. r.